

Aanwijsbeleid Bedrijfsbrandweren

In het kader van Artikel 31 Wet Veiligheidsregio's

**VEILIGHEIDSREGIO
GRONINGEN**

Colofon

Opdrachtgever

Veiligheidsregio Groningen
www.veiligheidsregiogroningen.nl

Titel

Aanwijsbeleid Bedrijfsbrandweren
In het kader van Artikel 31 Wet Veiligheidsregio's

Datum

24 april 2018

Status

Definitief, ter vaststelling door het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Groningen

Versie

1.0

Auteur

Christian Bredewoud

Bron omslagfoto

Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *De kern van bedrijfsbrandweren.*

Inhoudsopgave

Colofon.....	2
1 Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Leeswijzer	4
2 Het afdekken van risico's bij inrichtingen	5
2.1 Instrumenten voor de afdekking van risico's.....	5
2.2 De bedrijfsbrandweer en de omgevingsvergunning	7
2.3 De bedrijfsbrandweer en de overheidsbrandweer.....	8
2.4 De bedrijfsbrandweer en de rampenbestrijding	9
3 De bedrijfsbrandweeraanwijzing	10
3.1 De Aanwijscriteria	10
3.2 Aanwijsbare inrichtingen.....	11
3.3 Het Aanwijsproces.....	11
3.3.1 Actualisatie van de aanwijsbeschikkingen	15
3.4 Het stellen van eisen aan de aanwijzing.....	16
3.4.1 Personeel in de bedrijfsbrandweeraanwijzing	17
3.4.2 Eisen aan de geoefendheid van personeel	18
3.4.3 Voorzieningen, materieel en middelen in de aanwijzing.....	19
3.4.4 Alarmering en samenwerking met externe diensten.....	19
4 Afwegingskader	20
4.1 Algemene Uitgangspunten	20
4.2 Uitgangspunten met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen	21
4.3 Bedrijfsbrandweerbeheerssysteem	23
4.4 Inspectie, Testen en Onderhoud van vast opgestelde koel- en blussystemen.....	24
Bijlagen	25
Bijlage 1: Modelvoorschriften	26
Bijlage 2: Stroomschema Persoonlijke Bescherming Giftige en Bijtende Stoffen	42
Bijlage 3: Uitgangspunten voor de Keuze van een Vuilwerkpak.....	43
Bijlage 4: Literatuurlijst.....	46

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Groningen bevinden zich veel verschillende soorten bedrijven. Bij een deel van deze bedrijven wordt gewerkt met gevaarlijke stoffen en processen die een verhoogd risico op kunnen leveren voor mens, dier, milieu en maatschappij. Deze bedrijven moeten alle maatregelen nemen om zware ongevallen te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch een brand of zwaar ongeval ontstaat, is de beheersing en bestrijding ervan in eerste aanleg een taak van de overheidsbrandweer. Sommige bedrijven vormen echter een dusdanig specifiek of groot risico, dat deze uitstijgt boven het risico waar de capaciteit en het materiaal van de overheidsbrandweer op is berekend en er een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid ontstaat.

Wanneer een bedrijf een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid, biedt artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's de mogelijkheid om de afdekking van het bovenmaatse risico bij de inrichting zelf neer te leggen. Dit kan door het bedrijf aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig. Het bedrijf moet er dan zorg voor dragen dat binnen de inrichtingsgrenzen een bedrijfsbrandweer operationeel is, uitgerust om de risico's die buiten het wettelijke bereik van de overheidsbrandweer vallen af te kunnen dekken.

“Het bestuur van de veiligheidsregio kan een inrichting die in geval van brand of ongeval een bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig.”

– Artikel 31, lid 1. Wet veiligheidsregio's

De bevoegdheid om te beoordelen of een inrichting een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid, is weggelegd bij de bestuur van de veiligheidsregio's. De reden om de bevoegdheid neer te leggen bij het bestuur van de veiligheidsregio's, komt voort uit het feit dat het bestuur een brede afweging kan maken over de kwaliteit en capaciteit van de repressieve brandweertzorg in de regio. Bij de beoordeling of er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid moet immers rekening gehouden worden met de aanrijdtijd en capaciteit van de overheidsbrandweer.

1.2 Doelstelling

Om invulling te geven aan de artikel 31 bevoegdheid binnen Veiligheidsregio Groningen is voorliggend beleid opgesteld. Doel van dit beleid is om gestructureerd en gewaarborgd uitvoering te geven aan de wettelijke mogelijkheden om bovenmaatse risico's af te dekken. Middels dit beleid kunnen nog niet aan- of afgewezen inrichtingen binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Groningen beoordeeld worden op de mate van gevaar voor de openbare veiligheid en kunnen vigerende aanwijzingen worden geactualiseerd. Door het hanteren van dit beleid worden inrichtingen eenduidig beoordeeld en wordt rechtsongelijkheid tussen inrichtingen voorkomen. Hiermee wordt een beleid vastgesteld voor onbeperkte duur, met de mogelijkheid tot tussentijdse herziening.

1.3 Leeswijzer

Voorliggend beleid is opgedeeld in drie delen die complementair aan elkaar zijn. In het eerste deel, hoofdstuk 2, wordt geschetst welke positie de bedrijfsbrandweer inneemt in het afdekken van risico's en het nemen van maatregelen voor de beheersing en bestrijding van brand en zware ongevallen. Tevens zal behandeld worden met welke andere instrumenten en partijen rekening gehouden moet worden bij de beoordeling op een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. In hoofdstuk 3, het tweede deel, wordt geschetst welke stappen in het aanwijs- en beoordelingstraject doorlopen moeten worden en welke bevoegdheden, beperkingen en procedurele verplichtingen hieraan zijn gekoppeld. In het laatste deel, hoofdstuk 4, worden enkele algemene afwegingen besproken die meegenomen moeten worden in de voorschriften in de aanwijsbeschikking wanneer een inrichting definitief wordt aanwezen als bedrijfsbrandweerplichtig. In de bijlagen zijn enkele hulpmiddelen opgenomen die gebruikt kunnen worden bij het doorlopen van het aanwijstraject. Zo zijn o.a. stroomdiagrammen, modelvoorschriften en enkele formats opgenomen.

2 Het afdekken van risico's bij inrichtingen

Inrichtingen die werken met gevaarlijke stoffen en processen kunnen een verhoogd risico opleveren voor mens, dier, milieu en maatschappij. Het aanwijzen van een bedrijf als bedrijfsbrandweerplichtig is één van de instrumenten waarmee dit risico kan worden afgedekt. In dit hoofdstuk komt aan bod welke andere instrumenten er zijn en hoe deze zich verhouden tot het aanwijzen van een bedrijfsbrandweer. Hierdoor wordt inzichtelijk wanneer een bedrijfsbrandweeraanwijzing een toepasbare maatregel is en op welke wijze gedurende de aanwijzing rekening gehouden moet worden met de andere instrumenten waarmee risico's kunnen worden afgedekt.

2.1 Instrumenten voor de afdekking van risico's

Voor het afdekken van risico's voor de openbare veiligheid kan onderscheid gemaakt worden in vier typen instrumenten op verschillende niveaus:

- De maatregelen in de omgevingsvergunning en algemene regels;
- De overheidsbrandweer;
- De bedrijfsbrandweer;
- De rampenbestrijding.

In *Figuur 1* geeft schematisch weer op welk niveau de instrumenten zich bevinden en hoe ze zich tot elkaar verhouden. Onder *Figuur 1* wordt van elk instrument een korte beschrijving gegeven. In de paragrafen 2.2, 2.3 en 2.4 wordt per instrument nader ingegaan op de rol die zij spelen in het aanwijsproces en hoe zij de bedrijfsbrandweeraanwijzing beïnvloeden.

Figuur 1 Risicoafdekking voor de Openbare Veiligheid

Maatregelen in de omgevingsvergunning milieu

Voor het oprichten, het doorvoeren van veranderingen en het in werking hebben van een inrichting, is het hebben van een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu (hierna: omgevingsvergunning milieu) verplicht. Deze vergunning wordt verleend door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan, afhankelijk van de activiteiten binnen de inrichting, de gemeente, de provincie of, in uitzonderlijk geval, het rijk zijn. Daarnaast zijn er inrichtingen waarvan de activiteiten niet vergunningplichtig zijn, maar die vallen onder algemene regels, zoals de regels uit het Activiteitenbesluit.

Het doel van de omgevingsvergunning milieu is om de nadelige gevolgen van de binnen de inrichting gebedigde activiteiten voor het milieu te voorkomen, dan wel te beperken. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning milieu moet de aanvrager onder andere gegevens verstrekken over de ongewone voorvallen die redelijkerwijs binnen de inrichting kunnen plaatsvinden. Daarbij moet ook omschreven worden wat

de aard en omvang van deze voorvallen zijn en welke belasting zij vormen voor het milieu. Tot slot moet de aanvrager ook inzicht geven in de maatregelen die zij heeft getroffen om de nadelige gevolgen voor het milieu, als gevolg van de ongewone voorvallen, te voorkomen of te beperken.

In de vergunning worden, aan de hand van de beschreven ongewone voorvallen, door het bevoegd gezag voorschriften voor te nemen maatregelen opgenomen. Hierbij kan het gaan om te realiseren preventieve en repressieve (brand)veiligheidsvoorzieningen, gedragsvoorschriften of voorschriften over de inrichting van het bedrijfsterrein. Voor het opstellen van deze voorschriften wordt veelal gebruik gemaakt van de Best Beschikbare Technieken (BBT's), zoals beschreven in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) en andere (internationale) richtlijnen. Ook bij het ontbreken van een BBT voor de beoogde activiteit kunnen voorschriften worden opgenomen in de omgevingsvergunning milieu, zolang deze maar goed zijn gemotiveerd. Voorbeelden van voorschriften zijn maatregelen zoals de aanwezigheid van koel- en blussystemen, schuimvormend middel, de hoeveelheid hydranten binnen de inrichting en de positionering van toegangspoorten voor de hulpdiensten.

Veiligheidsregio Groningen is een wettelijk adviseur bij de vergunningverlening aan inrichtingen die vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en voor activiteiten met ontplofbare stoffen. Daarnaast wordt Veiligheidsregio Groningen in veel gevallen om advies gevraagd over vergunningaanvragen en activiteiten waar geen wettelijke adviesverplichting voor geldt, het zogenoemd niet-wettelijk advies.

De overheidsbrandweer

De primaire taak van de overheidsbrandweer is het beperken en bestrijden van brand en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand. In tegenstelling tot de omgevingsvergunning milieu, richt de overheidsbrandweer zich niet op het beperken van nadelige gevolgen van incidenten op het milieu.

De overheidsbrandweer heeft echter beperkte repressieve mogelijkheden. Het bestrijden en beheersen van incidenten binnen inrichtingen is, als dit de mogelijkheden van de overheidsbrandweer te boven gaat, dan ook vooral een aangelegenheid voor inrichtingen zelf. Reden hiervoor is dat er grenzen zijn aan wat van de overheidsbrandweer kan worden verwacht, zeker bij incidenten met gevaarlijke stoffen. Op grond van artikel 3.1.2, tweede lid, onderdeel c, van het Besluit veiligheidsregio's, voert de overheidsbrandweer dan ook alleen basishandelingen uit bij ongevallen met gevaarlijke stoffen, of zoals het memorie van toelichting op dit besluit beschrijft is "... de maatgevende inzet [...] in deze situatie een lekkage van een gevaarlijke stof die met eigen uitrusting kan worden verholpen."

De inzet die van de overheidsbrandweer verwacht mag worden, wordt ook wel de basisbrandweezorg genoemd. De basisbrandweezorg betreft de inzet van de overheidsbrandweer, ook ten aanzien van het bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen, in het openbare gebied. Ongevallen met gevaarlijke stoffen binnen een inrichting moeten bestreden en beperkt worden met de maatregelen uit de omgevingsvergunning milieu en de eventuele bedrijfsbrandweeraanwijzing.

De bedrijfsbrandweer

De overheidsbrandweer kan slechts beperkt optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen en in de omgevingsvergunning milieu kunnen niet voor alle mogelijke incidenten voorschriften worden opgenomen. De omgevingsvergunning milieu is er immers om de nadelige gevolgen van activiteiten voor het milieu te voorkomen en te beperken. Als een incident geen gevolgen heeft voor het milieu en buiten het bereik van de overheidsbrandweer valt is er, ondanks alle genomen maatregelen, nog een restrisico. Om ook dit restrisico af te dekken kan de bestuur van Veiligheidsregio Groningen besluiten om een inrichting aan te wijzen tot het hebben van een bedrijfsbrandweer.

Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incidentbestrijdingsorganisatie met bekwaam personeel en materieel, die op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's is aangewezen door de eigen veiligheidsregio teneinde de risico's van het bedrijf voor de omgeving te beperken.

– Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *De kern van bedrijfsbrandweren*

In de aanwysbeschikking kan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen, aan de hand van maatgevende incidentscenario's, voorschriften stellen aan de aard en omvang van de bedrijfsbrandweer. Hierdoor kan ook het overgebleven bovenmaatse risico worden afgedekt.

De rampenbestrijding

Ondanks alle genomen preventieve en repressieve maatregelen kan een incident van een zodanige omvang zijn dat er sprake is van een ramp. Een ramp is, volgens artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's, een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Voor zogenoemde hogedrempelinrichtingen heeft Veiligheidsregio Groningen veelal Rampenbestrijdingsplan opgesteld. Aan de hand van dit plan vindt de gecoördineerde inzet door de betrokken hulpverleningsdiensten plaats. De Wet veiligheidsregio's omschrijft de rampenbestrijding als "het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio treft met het oog op een ramp, het voorkomen van een ramp en het beperken van de gevolgen van een ramp." De overheidsbrandweer is een van de diensten die kan worden ingezet bij een ramp.

2.2 De bedrijfsbrandweer en de omgevingsvergunning

De voorschriften in de omgevingsvergunning milieu richten zich primair op het beperken van de nadelige gevolgen van incidenten voor het milieu. De voorschriften in een bedrijfsbrandweeraanwijzing richten zich op een eventueel gevaar voor de openbare veiligheid. Ondanks dat beide richtingen enige overlap kennen, zijn ze zeker niet identiek. De omgevingsvergunning milieu en een bedrijfsbrandweeraanwijzing vullen elkaar op veel punten aan en zijn dan ook complementair aan elkaar.

Bij de beoordeling op een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid fungeert de vergunde situatie uit de omgevingsvergunning milieu als uitgangspunt. De voorgeschreven maatregelen in deze vergunning zijn namelijk mede bepalend voor de noodzaak om een inrichting aan te wijzen. Een incidentscenario kan

De voorgeschreven maatregelen uit de omgevingsvergunning bepalen de afdekking van de risico's en de noodzaak van een bedrijfsbrandweer

namelijk door de in de vergunning voorschreven maatregelen worden afgedekt, waardoor er geen sprake meer is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. De inzet van een bedrijfsbrandweer is hierdoor niet meer noodzakelijk.

Een inrichting kan er voor kiezen om, nadat ze een beeld heeft gekregen van de consequenties van de aanwijzing, extra maatregelen te nemen om het restrisico af te dekken en het bijzondere gevaar voor de openbare veiligheid alsnog weg te nemen. Deze nieuwe maatregelen, zoals bijvoorbeeld extra stationaire blusvoorzieningen, moeten dan wel onherroepelijk zijn vastgelegd in de omgevingsvergunning milieu. Wanneer een inrichting ervoor kiest om tijdens het aanwijstraject extra maatregelen te nemen, kan het toch wenselijk zijn om de inrichting aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig totdat de nieuwe maatregelen onherroepelijk in de omgevingsvergunning zijn opgenomen. De behandeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning milieu kan namelijk enige tijd beslaan en vaak is ten tijde van de beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport niet altijd duidelijk of de inrichting daadwerkelijk een wijziging van de omgevingsvergunning zal aanvragen. De inrichting kan na

het verstrekken van de nieuwe vergunning alsnog een verzoek tot intrekking van de aanwijsbeschikking indienen bij het bestuur van Veiligheidsregio Groningen.

Waar mogelijk gaat de voorkeur uit naar stationaire repressieve voorzieningen boven de inzet van een bedrijfsbrandweer voor bestrijding of beheersing van incidenten. Mits goed onderhouden, zijn stationaire voorzieningen betrouwbaar en direct inzetbaar. Een bedrijfsbrandweer hoeft dan niet eerst ter plaatse te gaan en mobiele voorzieningen op te bouwen voordat de bestrijding van een incident kan plaatsvinden. Bovendien hoeft (bedrijfs)brandweerpersoneel zich dan niet in een gevaarlijke omgeving te begeven om het incident te kunnen bestrijden.

Er kunnen echter ook nadelen zitten aan het gebruik van stationaire voorzieningen. Zo kunnen stationaire voorzieningen bij een explosie beschadigd raken en zijn ze vaak alleen inzetbaar voor een specifiek incident op een vooraf bepaalde wijze en locatie. De afweging tussen het mobiel of stationair afdekken van een incidentscenario wordt o.a. bepaald door:

- de financiële overwegingen van de inrichtinghouder;
- de genoodzaakte snelheid in het starten met de inzet;
- de genoodzaakte flexibiliteit in de te voeren inzetstrategie, en de
- bereikbaarheid van de plaats van het incident (afhankelijk van onder andere de te verwachten warmtestraling, obstakels en de afstand tussen in te zetten bestrijdingsmiddelen en incident).

2.3 De bedrijfsbrandweer en de overheidsbrandweer

De overheidsbrandweer is verantwoordelijk voor de basisbrandweezorg binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Groningen. Bij de beoordeling van de vraag of een inrichting een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid en over een bedrijfsbrandweer zou moeten beschikken, speelt de basisbrandweezorg in het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Groningen een belangrijke rol. De basisbrandweezorg, met daaraan verbonden de opkomsttijden en middelen, bepaalt mede of een risico is af te dekken door de overheidsbrandweer of dat de risico's binnen de inrichting uitstijgen boven het basis zorgniveau en de inzet van een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is om de risico's voor de openbare veiligheid af te dekken.

De eisen die worden gesteld aan de basisbrandweezorg zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van het Besluit veiligheidsregio's. Hierin is opgenomen dat de overheidsbrandweer onder andere moet beschikken over basisbrandweereenheden en ondersteuningseenheden om de taken uit de Wet veiligheidsregio's uit te kunnen voeren. Daarnaast is in dit hoofdstuk opgenomen welke opkomsttijden genormeerd zijn voor de eerste eenheid. Voor industrieobjecten is een opkomsttijd van 10 minuten genormeerd, tenzij het bestuur van Veiligheidsregio Groningen gemotiveerd een afwijkende opkomsttijd heeft vastgesteld. Deze afwijkende opkomsttijd mag niet meer dan 18 minuten bedragen.

Een bedrijfsbrandweer mag niet ingezet worden als compensatie voor tekortkomingen in de basisbrandweezorg

De overheidsbrandweer kan met deze voorgeschreven middelen en opkomsttijden niet ingericht zijn op alle mogelijke incidenten binnen haar verzorgingsgebied. Er zitten grenzen aan wat op het gebied van repressieve brandweezorg van de overheid verwacht mag worden. Wie bijzondere risico's in het leven roept moet zelf een bijdrage leveren aan de bestrijding en beheersing van deze risico's. Door een bedrijf aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig, legt het bestuur Veiligheidsregio Groningen de verantwoordelijkheid voor de afdekking van het bovenmaatse risico's bij de risicoveroorzaker zelf neer. Echter, het bestuur van Veiligheidsregio Groningen mag haar bevoegdheid om een inrichting aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig niet gebruiken om de tekorten in de basisbrandweezorg in het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Groningen te compenseren.

De omvang van de basisbrandweezorg binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Groningen is vastgelegd in het Beleidsplan¹ en het Regionaal Dekkingsplan².

¹ Veiligheidsregio Groningen (2016). *Beleidsplan 2016 - 2019*

² Falck (2016). *Regionaal Dekkingsplan 2016 - 2020*

2.4 De bedrijfsbrandweer en de rampenbestrijding

De scenario's voor de rampenbestrijding gaan over het algemeen over de grootste ongevalseffecten die door de binnen de inrichting gebezigde activiteiten kunnen ontstaan. De rampenbestrijdingsscenario's die worden gebruikt voor de uitwerking van het rampenbestrijdingsplan, worden geselecteerd op basis van de grootste schade-effecten in de vorm van gewonden, doden, brandomvang en/of milieueffecten die direct gevolg zijn van het vrijkomen van de gevaarlijke stoffen.

De primaire verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding ligt bij de overheid. Op grond van de omgevingsvergunning milieu kan de inrichting eventueel wel worden verplicht om de benodigde materiële component beschikbaar te hebben voor het bestrijden van het scenario door de overheidsbrandweer.

Het optreden van een bedrijfsbrandweer kan verdere escalatie van een rampscenario voorkomen, maar hier mogen geen eisen aan worden gesteld

Hoewel een kenmerk van een rampscenario is dat het door haar aard en omvang niet effectief door een bedrijfsbrandweer kan worden bestreden, en derhalve niet zal leiden tot een (verhoogde) aanwijzing, kan hiervoor wel personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer worden ingezet. De bedrijfsbrandweer heeft immers niet alleen tot doel het bestrijden van het incident, maar ook

het beheersen en beperken van de effecten ervan. Het optreden van de bedrijfsbrandweer kan voorkomen dat een rampscenario verder escaleert. De omvang van de voor te schrijven personele en materiële component in de bedrijfsbrandweeraanwijzing kan echter alleen worden beperkt tot datgene wat nodig is om de geloofwaardige incidentscenario's te beheersen. Hieruit volgt ook dat, indien het verloop van een scenario zodanig is dat een inzet van de bedrijfsbrandweer geen effect heeft op het beheersen van het scenario, de bedrijfsbrandweer hiervoor niet kan worden voorgeschreven.

3 De bedrijfsbrandweeraanwijzing

Wanneer komt een inrichting in aanmerking voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing? Hoe verloopt het aanwijstraject? En welke eisen kan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen aan de bedrijfsbrandweer stellen? In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de formele procedure die doorlopen moet worden om te beoordelen of een inrichting een bijzonder gevaar oplevert voor de openbare veiligheid en daarmee in aanmerking komt voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing. Aan bod komt welke inrichtingen aangewezen mogen worden, welke stappen gevolgd moeten worden gedurende het aanwijsproces, wanneer een aanwijsbeschikking geactualiseerd moet worden en welke eisen Veiligheidsregio Groningen aan de bedrijfsbrandweer mag stellen.

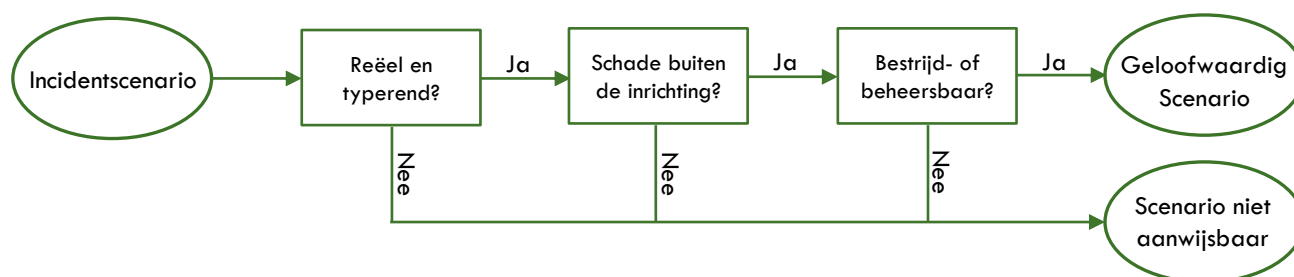
3.1 De Aanwijscriteria

Om een inrichting aan te mogen wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig moet er, op grond van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's, in geval van brand of ongevallen sprake zijn van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid.

In de Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's beschrijft de wetgever een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid als "een situatie waarin er naar oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio als gevolg geloofwaardige incidentscenario's binnen de inrichting, een schade in de omgeving van die inrichting kan ontstaan die duidelijk groter is dan de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betrokken omgeving zelf en waarop de overheidsbrandweer is berekend. De situatie die een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid vormt, veroorzaakt een risico dat uitstijgt boven het risico, waarop normaal gesproken de overheidsbrandweer is voorbereid".

Een inrichting is alleen aanwijsbaar als zij bij brand en ongevallen een 'bijzonder gevaar' voor de openbare veiligheid vormt

Centrale rol in deze omschrijving speelt het begrip geloofwaardig incidentscenario. Niet elk scenario voor een brand of ongeval met gevaarlijke stoffen zal direct leiden tot een aanwijzing. De inrichtinghouder stelt een bedrijfsbrandweerrapport op en selecteert hierin alle scenario's die kunnen leiden tot een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid: de geloofwaardige scenario's. Een incidentscenario is geloofwaardig als deze, met in acht neming van alle door de inrichting genomen preventieve voorzieningen, reëel en typerend wordt geacht voor de inrichting. Daarnaast moet het scenario leiden tot schade buiten de inrichting en moet het incident te beheersen of bestrijden zijn met de inzet van een bedrijfsbrandweer. Alleen de geloofwaardige scenario's kunnen leiden tot een aanwijzing.

Figuur 2 Stroomschema Geloofwaardige Scenario's

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen beoordeeld middels het stroomschema uit *Figuur 2* of de scenario's uit het bedrijfsbrandweerrapport geloofwaardig zijn. Een incidentscenario is typerend als het incident voort kan komen uit de binnen de inrichting vergunde activiteiten met gevaarlijke stoffen. Of een scenario ook reëel is, beoordeeld het bestuur door de scenario's te toetsen aan de preventieve maatregelen die de inrichtinghouder heeft genomen. De repressieve voorzieningen die ingrijpen bij het vrijkomen van gevaarlijke stoffen bepalen de mate waarin effecten buiten de inrichting optreden. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen houdt hierbij alleen rekening met de maatregelen, zowel preventief als repressief, waarvan de doelmatige werking om het scenario te bestrijden en te beheersen is vastgesteld. Scenario's bedoeld voor de rampenbestrijding, met een zeer kleine kans op optreden, kunnen door het bestuur niet worden aangemerkt als geloofwaardig incidentscenario.

Bij het beoordelen van de schade die buiten de inrichting kan ontstaan als gevolg van een scenario, moet niet alleen directe schade aan personen en gebouwen worden meegewogen maar ook schade als gevolg van de escalatie van een incident. Wanneer het oorspronkelijk incident geen effecten buiten de inrichting heeft, maar mogelijke escalatie van het incident wel tot schade buiten de inrichting leidt, moet het bestuur het escalatiescenario meewegen in de beslissing of het scenario wel of niet geloofwaardig is.

3.2 Aanwijsbare inrichtingen

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen kan niet alle inrichtingen waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig. Het bestuur wordt hierin beperkt tot de inrichtingen als bedoeld in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's.

Voor een aanwijzing als inrichting die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken komen in aanmerking:

- a) inrichtingen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015;
- b) inrichtingen met installaties waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing is voor zover het betreft:
 - 1°. inrichtingen die geheel of nagenoeg geheel zijn bestemd voor de opslag in verband met vervoer van in die afdeling genoemde stoffen, al dan niet in combinatie met andere stoffen en producten;
 - 2°. spoorwegemplacements voor zover zij geen onderdeel zijn van een inrichting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015, en
- c) inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, met uitzondering van de inrichtingen waarop artikel 44 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen van toepassing is.

– Artikel 7.1. Besluit veiligheidsregio's

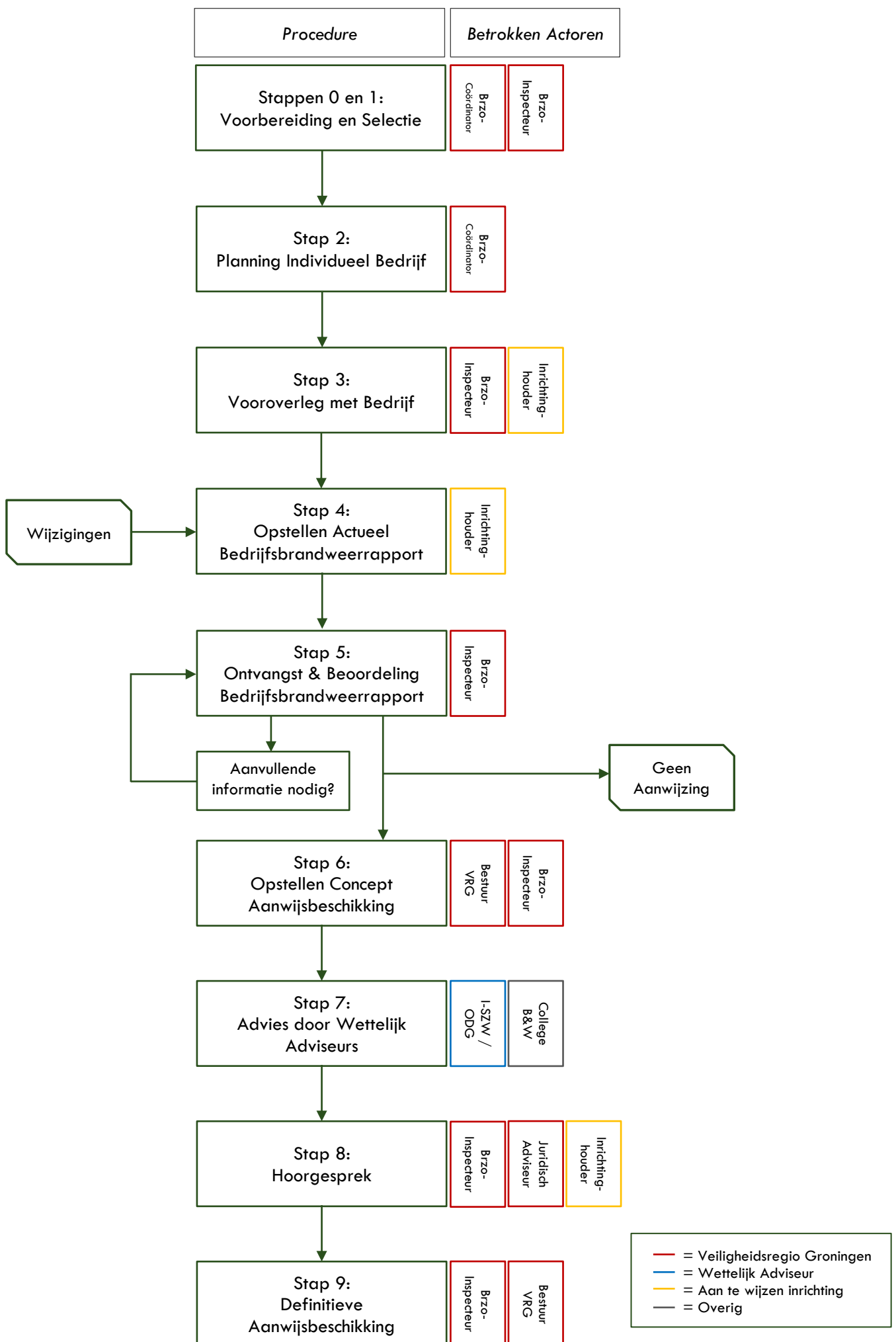
Inrichtingen die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (hierna: Brzo 2015) zijn bedrijven waar, conform de omgevingsvergunning milieu, bepaalde hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of mogen zijn boven de drempelwaarden als vastgesteld in de Seveso III-richtlijn. Doel van het Brzo 2015 is het voorkomen van rampen en zware ongevallen met gevaarlijke stoffen en, als zich toch een incident voordoet, de gevolgen voor mens en milieu beperken. Afhankelijk van de hoeveelheid vergunde gevaarlijke stoffen die binnen de inrichting aanwezig zijn of kunnen zijn, kan een inrichting een hoge- of lagedrempelinrichting zijn. Voor een hogedrempelinrichting gelden zwaardere veiligheidseisen dan voor een lagedrempelinrichting. Beide type inrichtingen kunnen echter worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig

Vervoersgebonden inrichtingen zijn inrichtingen voor de opslag van gevaarlijke stoffen gerelateerd aan vervoer. Deze inrichtingen worden, samen met spoorwegemplacements, ook wel aangeduid als ARIE-inrichtingen, omdat ze conform artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet verplicht zijn tot het opstellen van een Aanvullende Risico Inventarisatie en Evaluatie (ARIE). Doel van een ARIE is om aan te tonen dat de bedrijven de risico van zware ongevallen binnen hun bedrijf kennen en beheersen. Of een bedrijf ARIE-plichtig is, en daarmee dus aanwijsbaar, is ter beoordeling aan de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW). I-SZW is verantwoordelijk voor het doorzetten van de meldingsgegevens van deze bedrijven naar Veiligheidsregio Groningen zodat een aanwijstraject kan worden gestart.

Binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Groningen bevinden zich geen inrichtingen die vallen onder Artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. Vergunning vrije inrichtingen, zoals laboratoria waar elementen worden gebruikt vanwege hun chemische eigenschappen, zijn niet aanwijsbaar.

3.3 Het Aanwijsproces

In Hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's wordt de procedure voor het aanwijzen van bedrijfsbrandweren beschreven. In deze paragraaf wordt de procedure uit het Besluit veiligheidsregio's aan de hand van een te doorlopen stappenplan, vertaald naar de werkwijze binnen Veiligheidsregio Groningen. Op pagina 12 is een schematisch overzicht van dit stappenplan uiteengezet.

Figuur 3 Schematische Weergave Aanwijsprocedure

Stappen 0 en 1: Voorbereiding en Selectie

Binnen 2 jaar na vaststelling van voorliggend aanwijsbeleid, wordt voor alle inrichtingen die conform artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's aangewezen kunnen worden, maar momenteel geen aanwijzing hebben, (opnieuw) nagegaan of er in geval van brand of ongeval sprake kan zijn van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Indien in het recente verleden is bepaald dat er geen bijzonder gevaar aanwezig is of dat eventuele geloofwaardige incidentscenario's niet bestreden of beheerst kunnen worden met een bedrijfsbrandweer, en er geen indicatie is dat deze situatie is veranderd, hoeft daarvoor geen heroverweging plaatsvinden. Aanwijsbeschikkingen van aangewezen inrichtingen zullen binnen 1 jaar na vaststelling van voorliggend beleid worden geactualiseerd.

Om inrichtingen te selecteren die in aanmerking komen voor een beoordeling op de aanwezigheid van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid bij brand en ongevallen, wordt door Veiligheidsregio Groningen een dossieronderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek leidt tot een indeling van de inrichtingen in een van de volgende vier categorieën:

- a) op basis van de aanwezige informatie kan redelijkerwijs worden aangenomen dat er geen sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Deze inrichtingen zullen niet worden gevraagd om een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen;
- b) op basis van de aanwezige informatie kan redelijkerwijs worden aangenomen dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid maar dat dit gevaar wordt afgedekt door de aanwezige stationaire voorzieningen. Deze voorzieningen zijn echter onvoldoende geborgd in de omgevingsvergunning milieu. Het is belangrijk dat in overleg met het betrokken bevoegd gezag de borging in de omgevingsvergunning in orde wordt gebracht. Het bedrijf moet hiervoor het initiatief nemen om de vergunning aan te passen. Na borging van de stationaire voorzieningen in de vergunning zal Veiligheidsregio Groningen de inrichtinghouder schriftelijk over de beoordeling in kennis stellen;
- c) op basis van de aanwezige informatie is beoordeeld dat er mogelijk sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid, maar door lopende trajecten (bijvoorbeeld aanpassing van een omgevingsvergunning milieu) is het op dit moment niet zinvol een aanwijstraject te starten. Indien er inderdaad sprake is van een omgevingsvergunningstraject dan zal het bestuur van Veiligheidsregio Groningen de inrichtinghouder op de hoogte stellen dat een aanwijstraject zal volgen, nadat de procedure omwille van een omgevingsvergunning is afgerond. Veiligheidsregio Groningen zal een aanwijstraject starten als er aanwijzingen zijn dat de verlening van de omgevingsvergunning of het onherroepelijk worden ervan, lange tijd op zich zal laten wachten en er reeds sprake is van vergunde activiteiten met geloofwaardige scenario's;
- d) op basis van de aanwezige informatie is bepaald dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid of er is onvoldoende informatie om vast te stellen of er sprake is van een bijzonder gevaar. Het starten van een aanwijstraject is noodzakelijk.

Naar aanleiding van de categorie waarin een inrichting is ingedeeld, wordt de inrichtinghouder op de hoogte gesteld van de afwijzing of het voornemen om over te gaan tot een aanwijstraject. Naast de inrichtinghouder worden ook de wettelijk adviseurs, te weten Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW) en Omgevingsdienst Groningen, middels een afschrift op de hoogte gesteld van de afwijzing of het voornemen tot het starten van een aanwijstraject.

Stap 2: Planning Individueel Bedrijf

Bij blijk van noodzaak tot het starten van een aanwijstraject, wordt voor de betreffende inrichting een individuele planning gemaakt voor de uitvoer van de te doorlopen stappen. Het aanwijstraject wordt zo gepland dat binnen 1 jaar na het constateren van de noodzaak tot een aanwijzing, de inrichtinghouder de definitieve aanwijsbeschikking kan worden toegezonden. Bij het maken van de planning moet rekening worden gehouden met de in dit beleid vastgestelde termijnen voor bijvoorbeeld het beoordelen van het bedrijfsbrandweerrapport, het versturen van brieven en het ontvangen en verwerken van adviezen en bezwaar. Alle in voorliggend beleid gehanteerde termijnen zijn wettelijk vastgestelde termijnen of termijnen van orde.

Stap 3: Vooroverleg met Inrichtinghouder

Voordat de inrichtinghouder wordt verzocht een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen, wordt er een vooroverleg of startbijeenkomst met de inrichtinghouder belegd. Doel van dit overleg is om kenbaar te maken hoe het proces van een bedrijfsbrandweeraanwijzing er uit ziet en welke gegevens worden gewenst in het bedrijfsbrandweerrapport. Als uit het vooroverleg blijkt dat de geloofwaardige scenario's kunnen worden afgedekt met aanvullende maatregelen, zal Veiligheidsregio Groningen beoordelen of het aanwijkstraject tijdelijk wordt stilgelegd in afwachting van de opname van deze maatregelen in de omgevingsvergunning milieu. Dit kan alleen als de aanvullende maatregelen binnen het doorlooptermijn van een aanwijkstraject, vastgesteld op 1 jaar, onherroepelijk in de omgevingsvergunning milieu kunnen worden opgenomen. Duurt de borging van deze aanvullende maatregelen in de vergunning langer dan het doorlooptermijn van het aanwijkstraject, dan is het noodzakelijk om het aanwijkstraject voort te zetten. De aanwijsbeschikking kan in dat geval, nadat de aanvullende maatregelen onherroepelijk in de omgevingsvergunning milieu zijn opgenomen, op verzoek van de inrichting alsnog door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen worden ingetrokken.

Binnen 4 weken na het vooroverleg krijgt de inrichtinghouder een schriftelijke terugkoppeling op het vooroverleg en het verzoek tot het in dienen van een actueel bedrijfsbrandweerrapport of aanvullende informatie op het veiligheidsrapport.

Stap 4: Opstellen Actueel Bedrijfsbrandweerrapport

De inrichtinghouder moet binnen 3 maanden na het verzoek uit Stap 3, een actueel bedrijfsbrandweerrapport overleggen aan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen. Dit is een, in artikel 7.2 van het Besluit veiligheidsregio's, wettelijk vastgesteld termijn. Als de inrichtinghouder het bedrijfsbrandweerrapport niet binnen het vastgestelde termijn indient, kan dit door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen alsnog worden afgedwongen door gebruik te maken van de handhavingsmogelijkheden als beschreven in het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid van Veiligheidsregio Groningen³. Inrichtingen die een veiligheidsrapport hebben ingediend met daarin een actueel bedrijfsbrandweerrapport, mogen volstaan met een verwijzing naar het betreffende bedrijfsbrandweerrapport.

Stap 5: Ontvangst en Beoordeling Bedrijfsbrandweerrapport

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal beoordelen of het ingediende bedrijfsbrandweerrapport actueel en volledig is. Indien het bedrijfsbrandweerrapport niet actueel of onvolledig blijkt, kan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen binnen termijn 10 werkdagen na ontvangst van het rapport de inrichtinghouder schriftelijk verzoeken om aanvullende informatie aan te leveren. Binnen 8 weken na ontvangst van dit verzoek dient de inrichtinghouder deze aanvullende informatie aan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen te overleggen. Indien de gevraagde aanvullende informatie niet binnen het gestelde termijn door de inrichtinghouder wordt overlegd, kan dit door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen alsnog worden afgedwongen door gebruik te maken van de handhavingsmogelijkheden als beschreven in het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid van Veiligheidsregio Groningen.

Binnen 6 weken na ontvangst van een volledig en actueel bedrijfsbrandweerrapport beoordeelt het bestuur van Veiligheidsregio Groningen of de inrichting in geval van brand of ongevallen een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid en daarmee bedrijfsbrandweerplichtig is. De inrichtinghouder wordt schriftelijk geïnformeerd over de uitkomst van de beoordeling: de inrichting wordt aangewezen of de inrichting wordt niet aangewezen en het aanwijkstraject wordt formeel beëindigd. Hierbij wordt kenbaar gemaakt wat de reden van deze beslissing is. De wettelijk adviseurs worden eveneens op de hoogte gesteld van de genomen beslissing.

Stap 6: Opstellen Concept Aanwijsbeschikking

Als het bestuur van Veiligheidsregio Groningen tot het oordeel komt dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid bij een brand of ongeval en beslist de inrichting aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig, stelt zij een concept aanwijsbeschikking op waarin aan de hand van de in het bedrijfsbrandweerrapport beschreven maatgevende scenario's eisen worden gesteld aan de omvang van de bedrijfsbrandweer. De concept aanwijsbeschikking dient binnen een termijn van 6 weken na de beslissing tot aanwijzen te zijn opgesteld.

³ Veiligheidsregio Groningen (2018). *Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid*

Stap 7: Advies door Wettelijk Adviseurs

Uiterlijk 1 week na het opstellen van de concept aanwijsbeschikking worden, conform artikel 7.3 van het Besluit veiligheidsregio's, de wettelijk adviseurs om advies op de concept aanwijsbeschikking gevraagd. Hierbij wordt ook een kopie van het bedrijfsbrandweerrapport en eventueel aanvullende informatie meegezonden. De wettelijk adviseurs worden verzocht om binnen een termijn van 4 weken haar advies kenbaar te maken aan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen. Als een wettelijk adviseur geen advies uitbrengt binnen de gestelde termijn kan Veiligheidsregio Groningen de besluitvorming over de aanwijsbeschikking na afloop van deze termijn voortzetten.

Stap 8: Hoorgesprek

Binnen het termijn van 1 week na het verwerken van het advies van de wettelijk adviseurs wordt de concept aanwijsbeschikking aan de inrichtinghouder toegezonden en wordt zij uitgenodigd voor een hoorgesprek. De inrichtinghouder wordt tijdens het hoorgesprek in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze op de aanwijsbeschikking kenbaar te maken. Van het hoorgesprek wordt een verslag gemaakt door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen. Het verslag wordt uiterlijk 4 weken na het hoorgesprek naar de inrichtinghouder toegezonden. De inrichtinghouder kan eventuele opmerkingen op dit verslag schriftelijk aan Veiligheidsregio Groningen doen toekomen. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal deze opmerkingen in overweging nemen. Indien de opmerkingen niet door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen worden overgenomen, moet dit worden toegelicht in de aanwijsbeschikking.

Stap 9: Definitieve Aanwijsbeschikking en Opleveringsinspectie

Binnen 1 maand na het hoorgesprek wordt de definitieve aanwijsbeschikking opgesteld en verzonden aan de inrichtinghouder. De wettelijk adviseurs ontvangen een afschrift van de aanwijsbeschikking. Uiterlijk 3 maanden na de datum van inwerkingtreding wordt door een aangewezen toezichthouder een opleveringsinspectie uitgevoerd. Doel van deze inspectie is het creëren van een overdrachtsmoment van de opsteller van de aanwijsbeschikking naar de inrichtinghouder en naar de toezichthouder. Daarbij kan bepaald worden of er nog onduidelijkheden bij het hoofd of de bestuurder van de inrichting zijn en of wordt voldaan aan hetgeen in de aanwijsbeschikking is vastgelegd. Bij constatering van tekortkomingen zal de inrichtinghouder meestal in de gelegenheid worden gesteld om deze binnen een redelijke termijn te herstellen. Mocht echter blijken dat een inrichting niet binnen de in de aanwijsbeschikking genoemde termijn over een bedrijfsbrandweer beschikt zal, conform het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid, direct handhavend worden opgetreden en zal in beginsel geen hersteltermijn worden gegund, anders dan een begunstigingstermijn in een handhavingstraject.

3.3.1 Actualisatie van de aanwijsbeschikkingen

Een aanwijsbeschikking wordt over het algemeen afgegeven voor onbepaalde tijd. Echter kunnen zich omstandigheden voordoen die het noodzakelijk maken om de aanwijsbeschikking te herzien of te actualiseren. Afhankelijk van deze omstandigheden moet de inrichtinghouder zelf actie ondernemen en een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport indienen, of kan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen de aanwijsbeschikking ambtshalve wijzigen.

Wanneer de inrichtinghouder binnen de inrichting wijzigingen doorvoert die invloed uitoefenen op de geloofwaardige scenario's, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de inrichting of verandering van de binnen de inrichting gebezigde activiteiten en processen, dient de inrichtinghouder zelf zo spoedig mogelijk een gewijzigd of aangevuld bedrijfsbrandweerrapport te overleggen aan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen start vervolgens een nieuw aanwijstraject aan de hand van het geactualiseerde bedrijfsbrandweerrapport en stelt indien nodig een geactualiseerde aanwijsbeschikking op. In dit geval wordt het aanwijsproces, zoals beschreven in paragraaf 3.3 van dit aanwijsbeleid, doorlopen vanaf Stap 4.

Als uit toezicht door Veiligheidsregio Groningen blijkt dat er binnen de inrichting wijzigingen zijn doorgevoerd waarvoor nog geen geactualiseerd bedrijfsbrandweerrapport is ingediend maar wel benodigd is, verzoekt het bestuur van Veiligheidsregio Groningen de inrichtinghouder binnen een door het bestuur vast te stellen termijn alsnog een geactualiseerd bedrijfsbrandweerrapport te overleggen waarmee de aanwijsbeschikking kan worden geactualiseerd. Wanneer de inrichtinghouder binnen de gestelde termijn geen geactualiseerd bedrijfsbrandweerrapport heeft overlegd, kan dit door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen worden afgedwongen middels handhaving. Als dit geen effect sorteert, kan Veiligheidsregio Groningen op basis van eigen gegevens de aanwijsbeschikking actualiseren.

Gezien het grote belang dat is gemoeid met een aanwysbeschikking, te weten de bescherming van de openbare veiligheid, moet een aanwysbeschikking ten alle tijden actueel en helder zijn gemotiveerd, ook in het belang van de aangewezen inrichting zelf. Wanneer dit in gebreke is beschikt het bestuur van Veiligheidsregio Groningen over de mogelijkheid om de aanwysbeschikking van de betreffende inrichting ambtshalve te actualiseren of in trekken. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal in ieder geval gebruik maken van deze mogelijkheid als sprake is van:

- een wijziging in de omgeving van de aangewezen inrichting;
- veroudering van de in de aanwysbeschikking voorgeschreven bestrijdingstechnieken en het voorgeschreven materieel;
- het ontbreken van gedegen scenario-analyses, dan wel het in het geheel ontbreken van scenario's in de aanwysbeschikking;
- erg verouderde of summier omschreven voorschriften in aanwysbeschikking en het toezicht op de aangewezen inrichting bemoeilijken of onmogelijk maken, of
- wanneer sprake is van een wijziging van voorliggend Aanwysbeleid Bedrijfsbrandweren.

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal minimaal een keer per vijf jaar, al dan niet aan de hand van de bevindingen uit bedrijfsbrandweerinspecties, periodiek inventariseren en beoordelen of de aanwysbeschikkingen nog actueel zijn of dat, op grond van bovengenoemde punten, een ambtshalve actualisatie van de aanwysbeschikking noodzakelijk is.

3.4 Het stellen van eisen aan de aanwijzing

Uit artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's volgt dat een bedrijfsbrandweer altijd moet bestaan uit personeel én materieel. Een aanwijzing kan dus niet bestaan uit alléén personeel of uit alléén materieel. De omvang van de bedrijfsbrandweer en de eisen die in de bedrijfsbrandweeraanwijzing aan het personeel en materieel worden gesteld, worden bepaald door de maatgevende scenario's. De maatgevende scenario's zijn de geloofwaardige scenario's die de hoogste eisen stellen aan de omvang van personeel of materieel op een bepaald onderwerp. De totale omvang van de bedrijfsbrandweer is gebaseerd op het totaal van de maatgevende scenario's op de verschillende onderwerpen waaraan eisen kunnen worden gesteld. De onderwerpen waaraan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen eisen kan stellen, worden beperkt tot de onderwerpen die zijn opgenomen in artikel 7.3 van het Besluit veiligheidsregio's.

Een bedrijfsbrandweer moet altijd bestaan uit een combinatie van personeel en materieel

Het bestuur van de veiligheidsregio kan in de bedrijfsbrandweeraanwijzing eisen stellen aan:

- a) de geoefendheid en de samenstelling van de bedrijfsbrandweer waarbij de functies genoemd in het Besluit personeel veiligheidsregio's kunnen worden aangewezen;
- b) de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen;
- c) het blusmaterieel;
- d) de beschermende middelen
- e) de alarmering van en samenwerking met de brandweer en andere hulpverleningsorganisaties, en
- f) de omvang van het personeel en het materieel van de bedrijfsbrandweer.

– Artikel 7.3, lid 5. Besluit veiligheidsregio's

De eisen die Veiligheidsregio Groningen stelt aan het personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer worden in de aanwysbeschikking opgenomen in de voorschriften. In bijlage 1 zijn modelvoorschriften opgenomen die door Veiligheidsregio Groningen kunnen worden gebruikt bij het opstellen van de aanwysbeschikking. Deze modelvoorschriften hebben enkel betrekking op de in artikel 7.3, lid 5, van het Besluit veiligheidsregio's bedoelde onderwerpen. In de onderstaande deelparagrafen worden de eisen en voorschriften die door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen aan de verschillende onderwerpen kunnen worden gesteld, verder uitgediept.

3.4.1 Personeel in de bedrijfsbrandweeraanwijzing

Een bedrijfsbrandweer bestaat altijd uit personeel én materieel. Het bedrijfsbrandweerpersoneel vormt dan ook een belangrijk onderdeel van de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Het personele component in de aanwijsbeschikking zal altijd bestaan uit verschillende bedrijfsbrandweerfuncties. De functies die door Veiligheidsregio Groningen kunnen worden opgenomen in de aanwijsbeschikking, worden hoofdzakelijk gesteld in het Besluit personeel veiligheidsregio's. In artikel 2, vierde lid, van voorgenomd besluit zijn alle mogelijk aan te wijzen bedrijfsbrandweerfuncties opgenomen. Examen voor deze functies worden afgenomen door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV), waardoor de vakbekwaamheid van de genoemde functies is gewaarborgd. Het apart benoemen van de opleidingseisen in de aanwijsbeschikking is dan ook niet nodig. Enkel het benoemen van de aan te wijzen functies is voldoende.

Arbeidsomstandighedenwetgeving

De inzet van bedrijfsbrandweerpersoneel moet uiteraard wel voldoen aan de Arbeidsomstandigheden wet- en regelgeving. Waar overheidsbrandweerpersoneel onder voorwaarden mag afwijken van de regels omtrent arbeidsveiligheid (voor het redden van mensen), mag het bedrijfsbrandweerpersoneel dit niet. Bedrijfsbrandweerpersoneel is dus aan dezelfde veiligheidseisen gebonden als elke andere werknemer van de inrichting. I-SZW zal, als wettelijk adviseur in het aanwijstraject, moeten beoordelen of de voorgenomen inzet van bedrijfsbrandweerpersoneel is toegestaan.

De nota van toelichting op artikel 7.3, lid 5, van het Besluit veiligheidsregio's biedt de mogelijkheid om ook functies aan te wijzen die niet zijn benoemd in het Besluit personeel veiligheidsregio's. In de praktijk gaat het hierbij om medewerkers van een inrichting, met onder meer functienamen als first line responder⁴, medewerker noodorganisatie, bedrijfsdeskundige of operator, die worden belast met specifieke bedrijfsbrandweertaken bij de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incident-scenario's (hierna: first line responders e.a.). Aangezien de taken die first line responders e.a. kunnen uitvoeren en de functiebenamingen niet centraal zijn vastgesteld, kunnen ze per aanwijsbeschikking verschillen. Evenmin is vastgelegd over welke kennis en capaciteiten zij moeten beschikken. Er zijn immers geen landelijke opleidingseisen en geen centrale examens. Om toch te borgen dat ook dit personeel voldoende is uitgerust voor de uitvoer van haar bedrijfsbrandweertaak, moet de inrichtinghouder aan de hand van een opleidingsplan, dat onderdeel is van het bedrijfsbrandweerrapport, aantonen dat de first line responders e.a. voldoende zijn opgeleid voor het uitvoeren van de taken uit de geloofwaardige scenario's waarvoor ze worden ingezet. Om naleving af te dwingen zal het bestuur van Veiligheidsregio Groningen het opleidingsplan integraal onderdeel uit laten maken van de aanwijsbeschikking en over gaan tot handhaving wanneer niet gewerkt wordt conform dit plan.

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal echter terughoudend omgaan met het opnemen van first line responders e.a. in de aanwijsbeschikking. Dit omdat first line responders e.a., in tegenstelling tot de functies uit het Besluit personeel veiligheidsregio's, niet over gedegen repressief inzicht beschikken. Het is dan ook niet de bedoeling dat first line responders e.a. een breed scala aan repressieve taken gaan vervullen. Als uit de geloofwaardige scenario's blijkt dat repressief inzicht benodigd is, zal het bestuur van Veiligheidsregio Groningen altijd functies uit het Besluit personeel veiligheidsregio's aanwijzen. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal beoordelen of de functietaken én het opleidingsplan van de first line responders e.a. passend zijn voor de geloofwaardige scenario's, bijvoorbeeld omdat deze met relatief eenvoudige taken kunnen worden bestreden – denk aan het richten van monitoren vanuit een controlekamer. In dit voorbeeld is een volledige opleiding “bedrijfsbrandweer manschap a” te kostbaar en niet nodig. Bij de beoordeling of het personele component in de aanwijzing beperkt kan blijven tot first line responders e.a., zal het bestuur van Veiligheidsregio Groningen de volgende uitgangspunten hanteren:

- de first line responder e.a. mag vast opgestelde blus- en koelvoorzieningen activeren en bedienen als kan worden aangetoond dat zij een goede kennis heeft van de betreffende stationaire installaties en het gebruik ervan;

⁴ Merk op dat een first line responder als hier bedoeld niet hetzelfde is als de first line responder bedrijfsnood-organisatie (FiRe bno), welke enkel is voorbehouden aan de bedrijfshulpverlening (BHV). De term FiRe bno zal daarom niet terugkomen in een bedrijfsbrandweeraanwijzing.

- de first line responder e.a. mag in geval van brand in beginsel alleen worden ingezet tot een warmtestraling van 1 kW/m². In afwijking hiervan mag de first line responder e.a. die in het bezit is van voldoende beschermende kleding met adembescherming, aantoonbare kennis over het gebruik ervan en ervaring heeft, worden ingezet tot een warmtestraling van 3 kW/m². Paragraaf 4.2 over warmtestraling en persoonlijke bescherming is hierop van toepassing;

In sommige gevallen wordt een bedrijfshulpverlener (BHV'er) in het bedrijfsbrandweerrapport opgevoerd voor de bestrijding of beheersing van een geloofwaardig scenario. Inrichtingen zijn, conform de Arbeidsomstandighedenwet, verplicht om over een BHV-organisatie te beschikken om eerste hulp te verlenen bij ongevallen, brand te beperken en te bestrijden, de gevolgen van ongevallen te beheersen en het in noodsituaties alarmeren en evacueren van binnen de inrichting aanwezige personen. Waar de bedrijfsbrandweerorganisatie is gericht op het bestrijden en beheersen van incidenten met gevaarlijke stoffen (het redden van slachtoffers is geen onderdeel van die taak), zijn de taken van een BHV-organisatie veelal gericht op hulpverlening aan personen. Het verdient dan ook voorkeur om BHV'ers met een taak in de bedrijfsbrandweerorganisatie, een ander functienaam te geven, zoals bijvoorbeeld first line responder. Op deze manier wordt duidelijk dat zij niet wordt ingezet in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet, maar in het kader van de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Op deze manier wordt voorkomen dat de inrichting niet meer voldoet aan de Arbeidsomstandighedenwet en er bij het optreden van een geloofwaardig scenario nog altijd voldoende BHV'ers zijn voor de uitvoer van BHV-taken. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal BHV'ers die volgens een bedrijfsbrandweerrapport een rol spelen bij de bestrijding van een geloofwaardig scenario, op de zelfde manier beschouwen en beoordelen als first line responders e.a.

3.4.2 Eisen aan de geoefendheid van personeel

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen kan in de aanwysbeschikking ook voorschriften opnemen waarin eisen worden gesteld aan de geoefendheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel, zowel aan personeel in functies uit het Besluit personeel veiligheidsregio's als aan personeel in functies die buiten het besluit vallen (first line responders e.a.). Voor first line responders e.a. wordt specifiek in de voorschriften opgenomen dat zij geoefend moeten zijn in de geloofwaardige scenario's waarop de inrichting is aangewezen.

Onder geoefendheid wordt verstaan het vakbekwaam blijven van bedrijfsbrandweerpersoneel. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen beschouwt de bedrijfsbrandweer als geoefend indien het personeel van de betreffende bedrijfsbrandweerorganisatie beschikt over:

- kennis en vaardigheden die behoren bij het opleidingsniveau van de bedrijfsbrandweerfunctie;
- kennis over de aanwezige gevaren en bedrijfsprocessen en de vaardigheden die hiermee verband houden;
- kennis en vaardigheden om de specifiek voor het bedrijf getroffen beheers- en incidentbestrijdingsmiddelen adequaat te gebruiken;
- kennis van de voor het bedrijf van toepassing zijnde procedures voor de alarmering, uitruk en inzet.

Een bedrijfsbrandweerplichtige inrichting moet beschikken over een jaarlijks oefenprogramma inclusief een oefenrooster, opgesteld conform de Handleiding Leidraad Oefenen⁵. Het oefenprogramma wordt, inclusief oefenrooster, opgesteld voor een heel jaar en moet uiterlijk op 1 december van het voorgaande jaar ter beoordeling zijn aangeboden aan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen.

Het oefenprogramma moet ervoor zorg dragen dat het bedrijfsbrandweerpersoneel op een adequate manier haar kennis en vaardigheden traint en borgen dat de bedrijfsbrandweer geoefend blijft. De betreffende kennis en vaardigheden dienen aantoonbaar voldoende aanwezig te zijn binnen de aangewezen inrichting. Oefeningen moeten dan ook functiegericht en gerelateerd zijn aan de gevaren binnen het bedrijf. Het oefenen van realistische incidentscenario's is een essentieel onderdeel in het onderhouden en verdiepen van de competenties van het bedrijfsbrandweerpersoneel.

⁵ Ministerie van BZK/IFV (2013). *Handleiding Leidraad Oefenen* (Op te vragen op: https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/handleiding_leidraad-oefenen_2013.pdf)

3.4.3 Voorzieningen, materieel en middelen in de aanwijzing

Naast het personele component moet een bedrijfsbrandweer ook altijd een materiële component in zich dragen. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen kan voor het materiële component eisen stellen aan de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen; het blusmaterieel en de beschermende middelen.

Bij de eisen aan de voorzieningen en het blusmaterieel gaat het vooral om de hoeveelheden bluswater, schuimvormend middel, voertuigen en monitoren waarover de bedrijfsbrandweerorganisatie zou moeten beschikken. Stationaire voorzieningen kunnen niet in de aanwijsbeschikking worden opgenomen, omdat voor de inzet van stationaire voorzieningen geen personeel benodigd is en een aanwijzing op middelen alleen niet mogelijk is. Stationaire voorzieningen moeten worden opgenomen in de omgevingsvergunning milieu en kunnen ertoe leiden dat een geloofwaardig scenario voldoende is afgedekt en daardoor niet meer aanwijsbaar is. Stationaire voorzieningen die middels een druk op een knop worden geactiveerd, kunnen eveneens niet worden opgenomen in de aanwijsbeschikking omdat de bediening geen repressief inzicht vereist. Pas wanneer voor de bediening van een voorziening repressief inzicht is vereist – denk bijvoorbeeld aan het richten van monitoren vanuit de controlekamer – kan de betreffende voorziening worden opgenomen in de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Naast de voorzieningen en het materieel kan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen ook eisen stellen aan de beschermende middelen waarover de bedrijfsbrandweer minimaal zou moeten beschikken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de benodigde kleding geschikt voor de inzet bij specifieke toxische scenario's of een bepaalde warmtestraling. Sommige beschermende middelen vragen specifieke vakbekwaamheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel. Dit dient mee te worden genomen bij het stellen van eisen aan de geoefendheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel en in het oefenprogramma van de bedrijfsbrandweerorganisatie.

3.4.4 Alarmering en samenwerking met externe diensten

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen kan tot slot ook eisen stellen aan de alarmering van en de samenwerking met de overheidsbrandweer en andere hulpverleningsdiensten. In de aanwijsbeschikking kunnen bijvoorbeeld eisen worden opgenomen met betrekking tot de wijze en snelheid van het melden van een incident bij de overheidsbrandweer, te gebruiken verbindingsmiddelen en de beschikbaarheid van een gids die de overheidsbrandweer begeleidt naar de plaats incident of de plaats waar een specifiek handeling moet worden uitgevoerd, bijvoorbeeld het dichtzetten van een afsluiter.

4 Afwegingskader

In de bedrijfsbrandweeraanwijzing moeten een aantal inhoudelijke afwegingen worden genomen om te komen tot specifieke eisen op de in hoofdstuk 3 genoemde onderwerpen. In dit hoofdstuk worden een aantal van deze beleidsmatige afwegingen beschreven. Dit hoofdstuk kent hierdoor samenhang met de Werkwijzer Bedrijfsbrandweren 2013, wat vooral een technische handreiking is. Op punten waar het aanwysbeleid en de Werkwijzer elkaar tegenspreken is het aanwysbeleid leidend.

4.1 Algemene Uitgangspunten

In deze paragraaf wordt een vijftal algemene uitgangspunten behandeld die door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen moeten worden gehanteerd bij het beoordelen van de geloofwaardige scenario's op een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid bij brand of ongevallen, het opstellen van de aanwysbeschikking en het stellen van eisen aan de bedrijfsbrandweer

Binneninzet door de bedrijfsbrandweer

Uit het oogpunt van brandbestrijding in een in pandige opslag voor gevaarlijke stoffen, heeft een automatische brandbeveiligingsinstallatie de sterke voorkeur boven de inzet van een bedrijfsbrandweer. Brandbestrijding met een automatische installatie wordt immers sneller ingezet, waardoor escalatie van de brand eerder kan worden voorkomen, dan wel geheel kan worden geblust.

Een inzet van de bedrijfsbrandweer voor de bestrijding van een brand met gevaarlijke stoffen in een compartiment is daarnaast erg riskant. Brand in bijvoorbeeld een PGS 15-loods is er één die snel kan escaleren door het bezwijken van bijvoorbeeld vaten en stellingen. Ook kunnen de vrijgekomen (verbrandings-)producten zodanig giftig of bijtend zijn dat een inzet van de bedrijfsbrandweer niet meer kan omdat het bluspak onvoldoende bescherming biedt.

Binnen het kwadrantenmodel en de aanbevelingen die Onderzoekscommissie 'Brand met dodelijke afloop in De Punt op 9 mei 2008' op 15 april 2009 heeft vastgesteld, blijft de defensieve buitenaanval daarom de enige inzetactie die overblijft. De mogelijke taken die kunnen worden uitgevoerd door een bedrijfsbrandweer bij een brand in een compartiment blijven dan ook beperkt tot bijvoorbeeld het van buiten het compartiment (en buiten de 3 kW/m²-warmtestralingscontour) bedienen en voeden van de blusinstallatie met water en/of schuimvormend middel en het houden van controle op een goede werking. In dit geval is het wel van belang dat de milieu- en de brandrisico's op vergelijkbare wijze worden gereduceerd als met een automatische installatie. Vooral de opkomst- en inzetijd van de bedrijfsbrandweer speelt hierbij een belangrijke rol.

Beoordeling van Voorzieningen

Bij het bepalen of een geloofwaardig incidentscenario leidt tot een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid en de inzet van een bedrijfsbrandweer nodig maakt, wordt gekeken naar de voorzieningen – ook wel Lines of Defence (LOD's) genoemd – die zijn geborgd in de omgevingsvergunning en worden benoemd in het bedrijfsbrandweerrapport.

Uitgangspunt is dat de voorziening effectief is. Een voorziening is effectief wanneer deze bedrijfszeker is tijdens zijn gehele levensduur en ingrijpt op het incident waarbij verwacht kan worden dat het incident wordt bestreden, dan wel beheerst zodat verdere escalatie wordt voorkomen. De effectiviteit van de voorziening(en) moet worden beargumenteerd in het bedrijfsbrandweerrapport.

24-uurs Bedrijfsvoering

Inrichtingen kunnen worden verdeeld in inrichtingen die wel of geen 24-uurs bedrijfsvoering hebben. Bij inrichtingen die geen 24-uurs bedrijfsvoering hebben kan in een aanwijzing, voor wat betreft de capaciteit van de bedrijfsbrandweer, onderscheid worden gemaakt tussen verschillende delen van de dag.

Voor deze bedrijven moet bij de beoordeling van de geloofwaardige incidentscenario's worden bepaald of de scenario's van toepassing zijn voor de tijden dat de inrichting (of het betreffende deel van de inrichting) niet in bedrijf is. Indien buiten bedrijfstijden bepaalde geloofwaardige scenario's niet van toepassing zijn en daarmee een andere omvang van de bedrijfsbrandweer voor een deel van de dag (of week) verantwoord is, wordt ten aanzien van de omvang van de bedrijfsbrandweer onderscheid

gemaakt tussen de situatie waarbij de inrichting (of een deel daarvan) wel en niet in bedrijf is. Dit dient duidelijk te worden beschreven in de aanwysbeschikking. Indien er wordt overgewerkt moet de bedrijfsbrandweer ook zijn geborgd.

Indien op basis van de geloofwaardige scenario's geen verschillen in de maatgevende scenario's kunnen worden aangetoond op de tijden dat de inrichting wel of niet in bedrijf is, wordt er in de bedrijfsbrandweeraanwijzing uitgegaan van de situatie waarbij de inrichting in bedrijf is.

Gezamenlijke Bedrijfsbrandweren en Uitbesteding van Bedrijfsbrandweezorg

Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen zal bij iedere inrichting apart beoordelen of zij aangewezen moet worden als bedrijfsbrandweerplichtig. Hebben twee of meer inrichtingen een nauwe technische, organisatorische of functionele band, maar zijn het aparte inrichtingen, dan zullen ze beide apart worden beoordeeld en apart worden aangewezen. Bij de beoordeling van de omvang en grenzen van de inrichting wordt uitgegaan van de omgevingsvergunning milieu. Inrichtingen kunnen echter, nadat zij individueel zijn aangewezen, bij het bestuur van Veiligheidsregio Groningen het verzoek in dienen voor de aanbesteding van een gezamenlijke bedrijfsbrandweer. Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen kan er dan, na beoordeling, voor kiezen om inrichtingen, conform artikel 7.3, derde lid, van het Besluit Veiligheidsregio's, aan te wijzen tot het hebben van een gezamenlijke bedrijfsbrandweer.

Een aangewezen inrichting, of gezamenlijk aangewezen inrichtingen, kan, na toestemming van het bestuur van Veiligheidsregio Groningen, de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk uit besteden aan een derde partij. De inkopende inrichting kan ingekochte bedrijfsbrandweezorg niet doorleveren aan een andere inrichting. Een individueel aangewezen inrichting moet bij uitbesteding altijd zelf een overeenkomst sluiten met de partij die de bedrijfsbrandweezorg levert. Bij een gezamenlijke aanbesteding van bedrijfsbrandweezorg moet elke inrichting een eigen overeenkomst tekenen met de leverancier.

Bij uitbesteding van de bedrijfsbrandweezorg aan een derde partij bestaat de mogelijkheid dat er meerdere incidenten gelijktijdig plaatsvinden. Bij het vaststellen van de omvang van het personeel en materieel in een aanwysbeschikking wordt uitgegaan van het geloofwaardige incidentscenario waarvoor de grootste inzet nodig is (de maatgevende scenario's). Hiermee wordt er impliciet vanuit gegaan dat het gelijktijdig optreden van incidenten niet leidt tot een grotere aanwijzing. Ditzelfde principe geldt ook voor de uitbesteding van de bedrijfsbrandweezorg: de mogelijkheid van gelijktijdig optreden van incidenten zal in beginsel niet leiden tot een hogere aanwijzing dan op grond van de maatgevende incidentscenario's is vereist.

Weersomstandigheden

Geloofwaardige incidentscenario's moeten door de inrichting met een grafische weergave inzichtelijk worden gemaakt. In deze weergave moeten de effecten zijn aangegeven van de warmtestraling of toxische waarden bij weertype D5 (= neutraal weertype met een windsnelheid van 5 m/s) en F1,5 (= matig tot stabiel weertype met een windsnelheid van 1,5 m/s). Indien aantoonbaar is dat weertype F1,5 niet realistisch is voor een inrichting, dan kan in overleg met Veiligheidsregio Groningen voor worden gekozen om bij het uitwerken uitsluitend gebruik te maken van weertype D5.

Bij het uitwerken worden de effecten getoond als cirkelvormige contouren tot waar de effecten kunnen komen. Bij het daadwerkelijk optreden van de effecten zullen deze – afhankelijk van het type scenario – eerder (in meer of mindere mate) ellipsvormig dan rond zijn, waarbij de richting afhankelijk is van de heersende windrichting. De windrichting waarbij de effecten van het scenario het grootst zijn, dient te worden uitgewerkt. Voorbeelden van effecten zijn materiële schade, slachtoffers en escalatiemogelijkheden.

4.2 Uitgangspunten met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen

Personeel van een bedrijfsbrandweerorganisatie wordt vaak ingezet in een omgeving waarin een zodanig hoge warmtestralingsintensiteit en/of concentratie van gevaarlijke stoffen aanwezig is, dat dit kan leiden tot letsel bij het bedrijfsbrandweerpersoneel.

Om een inzet in dergelijke omstandigheden mogelijk te maken, worden in de aanwysbeschikking eisen gesteld aan de minimaal benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen. Er zijn verschillende soorten persoonlijke beschermingsmiddelen die in de aanwysbeschikking kunnen worden geëist. De belangrijkste

parameters bij de keuze voor een persoonlijk beschermingsmiddel zijn de vorm van blootstelling, de werkzaamheden die moet worden uitgevoerd en de blootstellingstijd.

In deze paragraaf worden een aantal uitgangspunten geschetst die kunnen worden gebruikt bij het maken van een juiste afweging voor de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen in de bedrijfs-brandweeraanwijzing. In deze uitgangspunten wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende vormen van blootstelling bij ongevallen met gevaarlijke stoffen:

- warmtestraling;
- blootstelling aan giftige of bijtende stoffen.

Blootstelling aan geluid, ioniserende straling, (lucht-)druk en dergelijke worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Dit is geen onderdeel van de bestrijding van geloofwaardige incidentscenario's.

Beschermende Middelen bij Blootstelling aan Warmtestraling

Een belasting aan te hoge warmtestraling kan leiden tot ernstige pijn, blaarvorming en verbranding. Uitgangspunt is dat iemand kan worden ingezet zolang hij of zij geen pijn ervaart. De pijngrens is daarbij vastgesteld op een huidtemperatuur van 43°C. Door het dragen van de juiste beschermende kleding kan het bereiken van deze huidtemperatuur worden uitgesteld, waardoor een langere inzet mogelijk wordt. Bij de inzet van personeel in gebieden met een verhoogde warmtestraling, wordt uitgegaan van drie configuraties in beschermende kleding, te weten:

- operatorkleding;
- standaard brandweerkleding (welke voldoet aan NEN-EN 469);
- gealuminiseerde kleding (welke voldoet aan NEN-EN 1486).

De standaard brandweerkleding en gealuminiseerde kleding is met bijbehorende laarzen, handschoenen en helm c.q. hoofdbedekking uitgevoerd. De operatoruitrusting is uitgevoerd met een veiligheidshelm die geen bedekking geeft aan het gezicht, de nek en de hals.

Indien wordt gewerkt in operatoruitrusting of standaard brandweerkleding kan onbeperkt worden gewerkt bij een warmtestralingsintensiteit tot maximaal 1 kW/m². Bij kortdurende aanwezigheid kan met de standaard brandweerkleding worden gewerkt in een omgeving met een hogere warmtestralingsintensiteit. In operatoruitrusting is dit niet mogelijk omdat, door een gebrek aan bescherming, binnen korte tijd de pijngrens wordt bereikt bij een warmtestraling groter dan 1 kW/m².

Voor een aantal veelvoorkomende werkzaamheden is de tijdsduur bepaald die nodig is voor de uitvoer van deze werkzaamheden en in hoeverre deze werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Resultaten van dit onderzoek⁶ zijn opgenomen in de "Handreiking inzake maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet (maximaal 5 minuten) van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven". De inhoud van deze handreiking is samengevat in onderstaande tabel en zal door Veiligheidsregio Groningen worden gehanteerd als toetsingscriteria voor het gebruik van een brandweerpak of gealuminiseerd pak.

Warmtestraling (kW/m ²)	3,0		4,6		6,3	
Inzet (incl. benodigde tijd)	Brandweer-pak	Gealumi-niseerd pak	Brandweer-pak	Gealumi-niseerd pak	Brandweer-pak	Gealumi-niseerd pak
Openen/sluiten vlinderklep (1 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Uitschakelen deluge systeem (1 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Openen/sluiten 4" schuifafsluiter (1-2 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Plaatsen mobiele monitor of verticaal waterscherm (2-3 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Openen/sluiten 24" schuifafsluiter met wielklem (3-5 min.)	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja

Tabel 1 Mogelijkheden tot Inzet bij Warmtestralingscontouren en Type Beschermende Kleding

⁶ NEN/IFV (2016). Maximum allowable exposure to different heat radiation levels

De gekozen warmtestralingsintensiteiten (3,0, 4,6 en 6,3 kW/m²) zijn vooraf vastgesteld en tussenwaarden laten zich niet interpoleren. Aannames voor tussenwaarden kunnen daarom ook niet worden toegestaan. Bij tussenwaarden moet altijd worden uitgegaan van de blootstellingstijd behorende bij het dichtstbijzijnde hogere warmtestralingsniveau uit de tabel.

Hoewel de voorstellen in het bedrijfsbrandweerrapport leidend zijn, zal door het bestuur van Veiligheidsregio Groningen worden getoetst of repressief optreden effectief is en de inzet veilig kan plaatsvinden. Het optreden door een operator of door de bedrijfsbrandweer dient altijd vanaf een veilige afstand of positie te kunnen plaatsvinden en bij de bediening van stationaire voorzieningen moeten deze in een dusdanige warmtestralingscontour zijn gelegen, dat de operator of de bedrijfsbrandweer deze ten alle tijde veilig kan bereiken en bedienen.

Beschermende Middelen bij Blootstelling aan giftige en Bijtende Stoffen

Ook bij de inzet van personeel in gebieden met giftige en bijtende stoffen, wordt er uitgegaan van drie configuraties in beschermende kleding, te weten:

- brandweerpak (welke voldoet aan NEN-EN 469);
- vuilwerkpak;
- gaspak (welke voldoet aan “Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën”, NEN-EN 14605 of ISO 13994:2005).

Bij een inzet in een brandweerpak of vuilwerkpak wordt ervan uitgegaan dat dit in combinatie gebeurt met ademlucht, chemiebestendige laarzen en chemiebestendige handschoenen. In Bijlage 2 is een stroomschema opgenomen die kan worden gebruikt in de keuze voor een bepaalde configuratie.

Indien zich maatgevende incidentscenario's voordoen waarbij de inzet van een gaspakkenteam noodzakelijk is dan zal in overleg tussen Veiligheidsregio Groningen en de inrichtinghouder moeten worden gezien hoe groot de inzet van het bedrijf zal zijn. Als stelregel dient de inrichting minimaal de initieel in te zetten gaspakdragers te leveren, aangevuld met een standby-ploeg.

Verantwoordelijkheden van de inrichting

In de context van veilig werken heeft niet alleen Veiligheidsregio Groningen de plicht om een verantwoorde beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport ten aanzien van de inzetstrategie te maken, maar heeft elke werkgever de plicht om op grond van de Arbeidsomstandighedenwet een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) uit te voeren en vast te leggen. De inrichtinghouder dient daarbij te verantwoorden op welke wijze zij de werknemers beschermt tegen risico's bij het werken met gevaarlijke stoffen. Een verwijzing door de aangewezen inrichting naar alleen de aanwijsbeschikking is daarvoor onvoldoende.

4.3 Bedrijfsbrandweerbeheerssysteem

Een inrichting die verplicht over een bedrijfsbrandweer beschikt, moet ook een bedrijfsbrandweerbeheerssysteem hebben: een kwaliteits- en beheerssysteem dat aanwezig is op de inrichting, waarmee wordt aangetoond dat de operationele paraatheid en bedrijfszekerheid van (bedrijfsbrandweer)-personeel en incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is gewaarborgd. In de modelvoorschriften staan de voorwaarden waaraan het bedrijfsbrandweersysteem moet voldoen.

Inrichtingen beschikken meestal over diverse beheerssystemen. Zo is vanuit het Brzo 2015 het veiligheidsbeheerssysteem verplicht. Brzo-plichtige en overige bedrijven beschikken ook vaak over een kwaliteitszorgsysteem zoals ISO 9001, 14001 of OHSAS 18001. Het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem mag daar integraal onderdeel van uitmaken. Om de integratie te vergroten is het aan te bevelen de NTA 8620 (“Specificatie van een veiligheidsmanagementsysteem voor risico's van zware ongevallen”), dat volgens het High Level Structure (HLS) is opgezet, toe te passen. Uiteraard is het bedrijf vrij in de keuze voor het toepassen van zorgsystemen mits aan het wettelijk kader van de aanwijsbeschikking wordt voldaan.

4.4 Inspectie, Testen en Onderhoud van vast opgestelde koel- en blussystemen

Vast opgestelde koel- en blussystemen moeten minimaal eenmaal per jaar tijdens een functionele test volledig in gebruik worden gesteld (het zogenaamde live-testen). Bedrijven kunnen er ook voor kiezen de betreffende systemen te certificeren. In dat geval dient de gecertificeerde installatie te zijn voorzien van een geldig certificaat. De eisen gesteld aan deze certificering over inspectie, onderhoud en testen moeten worden nageleefd.

Vast opgestelde koel- en blusinstallaties op verticale cilindrische opslagtanks

Soms is het jaarlijks live testen van opslagtanks lastig dan wel onmogelijk, omdat het product in de opslagtank daarbij vervuild kan raken. Voor vast opgestelde koel- en blussystemen op verticale cilindrische tanks (verder: opslagtanks) kunnen daarom aanvullende voorschriften worden opgenomen in de aanwijbsbeschikking.

Inrichtingen met opslagtanks hebben de keuze om de koel- en blusinstallaties op deze tanks:

1. jaarlijks live testen;
2. te certificeren;
3. inspectie, testen en onderhoud volgens de NFPA 11 en NFPA 25 (verder: ITO) uit te voeren.

Als een inrichting geen keuze maakt voor certificering of ITO, dan wel certificering of ITO niet volgens de voorschriften uitvoert, moet zij de vast opgestelde koel- en blusinstallaties jaarlijks live testen. De inrichting moet haar keuze bij het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport doorgeven aan het bestuur van Veiligheidsregio Groningen.

Als een inrichting kiest voor ITO, dan zal voor iedere opslagtank waarop ze ITO wil toepassen, een acceptancetest volgens de van toepassing zijnde NFPA-normen moeten worden uitgevoerd. Ook hierover kunnen voorschriften worden opgenomen in de aanwijbsbeschikking.

Bijlagen

Bijlage 1: Modelvoorschriften (Inclusief Bijlagen)

Bijlage 2: Stroomschema Persoonlijke Bescherming Giftige en Bijtende Stoffen

Bijlage 3: Uitgangspunten voor de Keuze van een Vuilwerkpak

Bijlage 4: Literatuurlijst

Bijlage 1: Modelvoorschriften

Gebruik van de modelvoorschriften

In deze bijlage worden modelvoorschriften geschetst die door Veiligheidsregio Groningen kunnen worden gebruikt bij het opstellen van de aanwijfsbeschikking. De modelvoorschriften zijn bedoeld als bron-document waaruit de van toepassing zijnde voorschriften kunnen worden geselecteerd, om vervolgens te worden opgenomen in de aanwijfsbeschikking. Gele arceringen zijn ter invulling tijdens de aanwijzing.

Onder sommige modelvoorschriften staat een cursief gedrukte toelichting. Deze toelichting is bedoeld voor de zowel Veiligheidsregio Groningen als voor de inrichting waarvoor de aanwijfsbeschikking wordt opgesteld en moet samen met het betreffende voorschrift in de aanwijfsbeschikking worden opgenomen.

1. Definities en Begripsomschrijvingen

Aanwijfsbeschikking	Besluit van het bestuur, als bedoeld in artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's.
Bedrijfsbrandweer	<p>Het begrip bedrijfsbrandweer houdt in: Een organisatie van mensen en middelen met als doel het gecoördineerd bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting.</p> <p>Met deze begripsdefinitie is voor het aanwijfsbeleid daarmee de breder beschreven definitie voor de bedrijfsbrandweer:</p> <p>“Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incidentbestrijdings-organisatie met bekwaam personeel en materieel die, op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's, is aangewezen door de eigen veiligheidsregio teneinde de risico's van het bedrijf voor de omgeving te beperken.”</p>
Bedrijfsbrandweer-beheerssysteem	Een kwaliteits- en beheerssysteem dat aanwezig is op de inrichting waarmee wordt aangetoond dat de operationele paraatheid en bedrijfszekerheid van (bedrijfsbrandweer)personeel en incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is geborgd.
Bedrijfsbrandweer-journaal	Het journaal waarin de resultaten van de inspecties, de testen en het onderhoud van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen wordt bijgehouden en gearchiveerd, inclusief inspecties van vaste blus- en koelinstallaties door certificerende instanties. Het journaal bevat ook een registratie van de dagelijkse sterkte, (noodplan)oefeningen en incidenten.
Bedrijfsbrandweer-personeel	De personen die de functies vervullen die in de voorschriften bij deze aanwijfsbeschikking zijn opgenomen.
Bedrijfsbrandweer-rapport	Het rapport inzake de bedrijfsbrandweer, bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's.
Bestuur	Het bestuur van Veiligheidsregio Groningen
Brandweervoertuig	Een voertuig, bezet en bestuurd door bedrijfsbrandweerpersoneel, dat kan worden ingezet voor de bestrijding van een incident en voor het vervoer van bedrijfsbrandweerpersoneel, materiaal, blusmiddelen, pompen en overige incidentbestrijdingsmiddelen.
Certificering	Certificering van brandbeveiligingssystemen zoals beschreven in Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssystemen van de NVBR.

Geloofwaardig incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder c van het Besluit veiligheidsregio's.
Incidentbestrijdings- en beheersmiddelen	Het geheel aan middelen die de bedrijfsbrandweer ten dienste staat bij de uitoefening van zijn taak. Hieronder worden in ieder geval verstaan de logistieke en infrastructurele voorzieningen, blus- koelwater met pompen, mobiele blus- en koelvoorzieningen en vast opgestelde koel- en blusinstallaties. Ook brandweervoertuigen maken onderdeel uit van deze middelen.
Inrichting	Inrichting zoals gedefinieerd in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer.
Leidraad oefenen	Een door Ministerie van Binnenlandse Zaken uitgebrachte leidraad waarin een systematiek van het opzetten van oefeningen is weergegeven met het doel de kennis en vaardigheden van brandweerorganisaties op peil te houden en inzichtelijk te houden.
Line of Defence (LoD)	Die organisatorische en/of technische beschermings- en interventiemiddelen die de kans dat een specifiek incident kan plaats vinden verkleinen (preventieve LoD's) of de gevolgen van een incident binnen de installatie/inrichting beperken, beheersen en/of bestrijden (repressieve LoD's).
Maatgevend incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder d van het Besluit veiligheidsregio's.
NEN-normen	Een door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) uitgegeven norm of normatief document.
NFPA-codes en -standaarden	Door de National Fire Protection Association (NFPA) ontworpen normatief referentiekader voor het ontwerpen, beheren, onderhouden en testen van brandbeveiligingssystemen en daaraan verwante activiteiten.
Vast opgestelde blus- en koelinstallaties	De blus- en koelinstallaties die vast zijn opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend worden door het bedrijfsbrandweerpersoneel.
Vast opgestelde schuimblusinstallatie	De schuimblusinstallatie die vast is opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend wordt door het bedrijfsbrandweerpersoneel.
Veiligheidsbeheers-systeem (VBS)	Een veiligheidsbeheerssysteem als bedoeld in artikel 7, zesde lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 dan wel artikel 2.5a, tweede lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Toelichting

Onder "bedrijfsbrandweerpersoneel" vallen ook aangewezen personen met een functie die niet in het Besluit personeel veiligheidsregio's voorkomt. Te denken valt aan functies als "operator" en "first responder". Zij zijn, mits voorgeschreven in de aanwijsbeschikking, ook onderdeel van de personele component.

Blus- en koelinstallaties die door een enkele druk op de knop worden geactiveerd, vallen niet onder de definitie "vast opgestelde blus- en koelinstallaties". Ze kunnen weliswaar worden bediend door bedrijfsbrandweerpersoneel, maar er is geen repressief inzicht voor nodig. Vast opgestelde blus- en koelinstallaties, zoals vast opgestelde monitoren, die gericht moeten worden, vallen wel onder deze definitie, omdat voor de bediening ervan repressief inzicht nodig is.

2. Algemeen

2.1 <naam inrichting, adres, plaats> moet beschikken over een bedrijfsbrandweer.

2.2 De bedrijfsbrandweer bestaat uit:

- a. een personele component van:
 1. <aantal> manschappen a
 2. een voertuigbediener;
 3. een bevelvoerder.
- b. <aantal> industrieel brandweervoertuig (autospuiter) met een pompcapaciteit van minimaal <capaciteit> l/min, voorzien van een schuim/water dakkanon met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min en ten minste <capaciteit> liter schuimvormend middel (3% alcoholbestendig);
- c. <aantal> mobiele watermonitoren (straatwaterkanonnen) met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min per stuk;
- d. een <meervoudig gevoed> bluswaternet, dat:
 1. ervoor zorgt dat de bluswaterpompen een dynamische druk leveren van ten minste <x bar (+/- y bar)>;
 2. beschikt over tenminste <x> diesel aangedreven / elektrische bluswaterpompen met een capaciteit van <x00 m³/uur> per pomp, plus een reservebluswaterpomp met een capaciteit van <y00 m³/uur>;
 3. zodanig is ontworpen dat alle installaties op het bedrijfsterrein zijn omsloten door een ringvormig net;
 4. ervoor zorgt dat de aanwezige vast opgestelde blus- en koelinstallaties beschikken over de daarvoor benodigde hoeveelheid dynamische (werk)druk en capaciteit;
 5. is ontworpen overeenkomstig de normen van de NFPA of een equivalente norm;
- e. een bluswaternet met een minimale bluswatercapaciteit van <y00 m³/uur>;
- f. voldoende incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen om de omschreven incidentscenario's te kunnen bestrijden;
- g. <capaciteit> liter schuimvormend middel voor de vast opgestelde schuimblusinstallatie / vast opgestelde schuimblusinstallaties die op het terrein aanwezig is/zijn.

Toelichting

Het genoemde in 2.2 lid d onder 5 gaat in op normen, met als uitgangspunt de NFPA. Per situatie zal door de veiligheidsregio bekeken moeten worden welke (NFPA-)norm van toepassing is op de betreffende situatie.

Voorbeelden zijn de NFPA 20 (voor pompinstallaties ten behoeve van het bluswaternet), NFPA 22 (voor het gebruik van een watertank als voeding voor het bluswaternet) en NFPA 24 (voor het bluswaternet zelf en toebehoren daarvan). Ook gelijkwaardige normen (bijvoorbeeld die het bedrijf zelf hanteert) kunnen worden voorgeschreven.

De officiële titels van de genoemde NFPA-normen:

- NFPA 20 Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection
- NFPA 22 Standard for Water Tanks for Private Fire Protection
- NFPA 24 Standard for the Installation of Private Fire Service Mains and Their Appurtenances

2.3 Het bedrijfsbrandweerrapport van [datum] en de door [naam bedrijf] ingediende aanvullende gegevens (genoemd onder het kopje gevolgd "procedure") maken integraal onderdeel uit van de aanwysbeschikking, tenzij hiervan in deze beschikking wordt afgeweken.

2.4 De bijlagen waarnaar in de voorschriften wordt verwezen maken integraal onderdeel uit van de aanwysbeschikking.

3. Bedrijfsbrandweerbeheerssysteem

3.1 De inrichting dient een bedrijfsbrandweerbeheerssysteem geïmplementeerd te hebben. Indien de inrichting een veiligheidsbeheerssysteem heeft op grond van het Brzo 2015 of het Arbeidsomstandighedenbesluit dan kan het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem een onderdeel te zijn van dit veiligheidsbeheerssysteem.

3.2 In het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem moet het volgende zijn opgenomen:

- a. de wijze waarop het bedrijf het inspecteren, testen en onderhouden van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen opzet, uitvoert, bewaakt en registreert;
- b. de wijze waarop het bedrijf de inzetbaarheid van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen heeft geborgd;
- c. op welke wijze de inrichting het opzetten, uitvoeren en bewaken van opleidingen en (noodplan)oefeningen borgt;
- d. de wijze waarop na oefeningen en incidenten de noodorganisatie en bedrijfsbrandweer worden geëvalueerd en acties die daaruit volgen worden opgepakt;
- e. op welke wijze de voorgeschreven personele bezetting dagelijks wordt vastgesteld en geborgd.

3.3 Op het terrein van inrichting is te allen tijde het *bedrijfsbrandweerjaarnaal* aanwezig.

3.4 Indien de gegevens uit het bedrijfsbrandweerjaarnaal verspreid zijn over verschillende systemen (documenten en/of elektronisch), moet er een overzicht aanwezig zijn met daarop aangegeven waar de gegevens zijn terug te vinden c.q. worden vastgelegd en bijgehouden.

4. Personeel

4.1 Op het terrein van de inrichting is te allen tijde het bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, als bedoeld in **voorschrift 2.2, onder a**. Het bedrijfsbrandweerpersoneel is beschikbaar en paraat om de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen te bedienen. Personeel dat wordt geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed, hoeft niet aanwezig te zijn op het terrein van de inrichting.

In geval van niet of beperkte inzetbaarheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient dit direct aan het bestuur gemeld te worden. In de melding beschrijft het hoofd of de bestuurder van de inrichting welke maatregelen zijn genomen om tot een gelijkwaardige oplossing te komen wat de reden en de aard van de niet of beperkte inzetbaarheid is, wanneer die naar verwachting is opgeheven en welke maatregelen de inrichting neemt om de operationaliteit van het bedrijfsbrandweerpersoneel te waarborgen. Het bestuur kan aanvullende eisen stellen. De melding kan worden gedaan via **[e-mailadres, postadres, etc.]**.

Toelichting

In beginsel moet al het aangewezen bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, beschikbaar en paraat zijn op het terrein van de inrichting. Alleen als de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed, bijvoorbeeld bij een sitetrekkerconstructie, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als de bedrijfsbrandweezorg gedeeltelijk is uitbesteed aan een derde partij, moet het personeel dat de inrichting zelf bijdraagt aan de bedrijfsbrandweerorganisatie wel te allen tijde aanwezig zijn op de inrichting. Te denken valt aan aangewezen operators of first line responders, maar ook aan situaties waarin bevelvoerders, voertuigbedieners en manschappen deels door de inrichting zelf en deels door een derde partij worden geleverd. De bevelvoerders c.a. die door de inrichting zelf worden geleverd, moeten te allen tijde op het terrein van de inrichting aanwezig zijn.

4.2 Een bevelvoerder geeft binnen de bedrijfsbrandweer leiding aan maximaal acht personen.

4.3 Het bedrijfsbrandweerpersoneel is aantoonbaar lichamelijk goedgekeurd voor de uit te voeren taken.

4.4 Binnen een half uur na ontdekken van een incident dient (minimaal) één beslissingsbevoegd persoon van de bedrijfsleiding, met kennis van de gebezigde processen, op het terrein aanwezig te zijn. Deze functionaris is benoemd in de organisatiebeschrijving als genoemd in **voorschrift 4.7**.

4.5 Binnen de inrichting zijn één of meerdere functionarissen verantwoordelijk voor de uitvoering van:

- de periodieke controle van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zoals genoemd in de *aanwijsbeschikking* en het rapport inzake de bedrijfsbrandweer;
- de beproeving van de goede werking van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen;
- het treffen van maatregelen om de geoefendheid van de bedrijfsbrandweer te behouden;
- het actueel houden van het *bedrijfsbrandweerjaarnaal*.

Indien meerdere functionarissen verantwoordelijk zijn voor deze taken, moet duidelijk zijn welke functionaris verantwoordelijk is voor welke taak.

- 4.6 De taken en verantwoordelijkheden van het bedrijfsbrandweerpersoneel zijn bij alle betrokkenen bekend. De taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen in een document en uitgewerkt in een schriftelijke instructie die onderdeel is van het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* van de inrichting.
- 4.7 De inrichting beschikt over een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van het (bedrijfsbrandweer)personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de geloofwaardige incidentscenario's is betrokken, met daarin aangegeven de verschillende functies en de daarbij behorende opleidingen. De organisatie van de hiervoor genoemde opleidingen en de deelname daaraan door het personeel dient tevens in deze beschrijving opgenomen te worden. Het kennisniveau horende bij de functies en opleidingen dient op peil gehouden te worden via een oefenprogramma. Bovenstaande voorwaarden en beschrijvingen dienen opgenomen te zijn in een *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*.

5. Incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen

- 5.1 Op het terrein van de inrichting zijn te allen tijde de middelen aanwezig die in **voorschrift 2.2, onder b tot en met g**, zijn genoemd. Uitgezonderd zijn de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen die worden geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed.

Toelichting

*In beginsel moet alle aangewezen incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen aanwezig zijn op het terrein van de inrichting. Alleen als de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed en deze ook de betreffende middelen meeneemt in geval van een incident, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als een deel van de middelen in geval van een incident wordt meegenomen door de derde partij en een deel door de inrichting zelf geleverd wordt (bijvoorbeeld extra schuimvormend middel), dan moeten de middelen die de inrichting zelf levert te allen tijde aanwezig zijn op het terrein van de inrichting.*

- 5.2 De incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn:

- a. Bedrijfszeker;
- b. voor onmiddellijk gebruik gereed;
- c. goed bereikbaar;
- d. als zodanig herkenbaar;
- e. tegen externe invloeden beschermd;
- f. beschermd tegen warmtestraling als gevolg van een incident.

De wijze waarop de inrichting bovenstaande kwaliteitseisen voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen waarborgt via testen en een onderhouds- en inspectiesysteem dient inzichtelijk te zijn gemaakt in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem.

Toelichting:

Hiermee wordt in ieder geval het volgende bedoeld:

- blusvoorzieningen, bluswaterleidingen, brandkranen, omloopafsluiters en bluswaterreservoirs moeten tegen vorst beschermd of bestand zijn;
- watervoerende armaturen en mobiele blustoestellen die in de open lucht en/of in een stoffige of corrosieve omgeving aanwezig zijn moeten doelmatig beschermd zijn tegen invloeden van buitenaf;
- onder externe invloeden wordt onder andere verstaan: aanrijden, aanvaren, vorst, etc.
- ingeval brandveiligheidsmiddelen in een kast worden geplaatst, dan moet deze opvallend zijn geplaatst en zijn voorzien van deuren, waarop aan de buitenzijde de inhoud van de kasten duidelijk is vermeld;
- waar toegepast moeten kasten en/of beschermhoezen uitgevoerd zijn in de kleur rood, overeenkomstig de NEN 3011.

- 5.3 Bij (preventieve) onderhoudswerkzaamheden aan de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, waarbij deze middelen buiten bedrijf worden gesteld, dient het bedrijf vervangende en gelijkwaardige maatregelen te nemen.
- 5.4 De inrichting maakt zo spoedig mogelijk nadat bekend is dat de werkzaamheden, bedoeld in voorschrift 5.3, zullen worden uitgevoerd zijn, hiervan melding bij het bestuur. Daarbij wordt vermeld hoe lang de middelen naar verwachting buiten bedrijf worden gesteld en welk maatregelen de inrichting neemt. De melding wordt gedaan via [e-mailadres, postadres, etc].
- 5.5 Gebreken die de technische integriteit van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen nadelig beïnvloeden dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 1 maand na constateren adequaat te worden opgeheven. In het geval de operationaliteit van de (bedrijfs-)brandweer door het gebrek in geding is, zal het gebrek onmiddellijk verholpen dienen te worden. Indien dit niet mogelijk is dient vervangend en gelijkwaardig materiaal te worden ingezet of dient de procesvoering aangepast te worden. Bij inzet van vervangend materiaal dient dit opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerjaarboek*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is opgenomen in **bijlage 1**.
- 5.6 Een gebrek als bedoeld in **voorschrift 5.5** wordt zo spoedig mogelijk na ontdekken ervan gemeld bij het bestuur. Daarbij wordt vermeld wat de aard van het gebrek is, wanneer het gebrek naar verwachting is opgeheven en welke (tijdelijke) maatregelen de inrichting neemt om de operationaliteit van de incidentbestrijdings- incidentbeheersmiddelen te waarborgen. De melding wordt gedaan via [e-mailadres, postadres, etc].
- 5.7 De aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn aantoonbaar geschikt voor de incidentscenario's waarop deze middelen zijn toegespitst en waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij binnen de inrichting kunnen worden aangetroffen.
- 5.8 Alle door verbrandingsmotoren aangedreven onderdelen van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (**inclusief noodstroomaggregaat ten behoeve van elektrische bluswaterpompen**) worden wekelijks getest. Indien kan worden aangetoond dat met een lagere testfrequentie kan worden volstaan, kan na toestemming van het bestuur van genoemde frequentie worden afgeweken. De te testen parameters moeten zodanig gekozen zijn dat de life-cycle van deze onderdelen inzichtelijk wordt en preventief onderhoud tijdig ingepland kan worden. De uitkomsten van deze testen worden bijgeschreven in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* en worden minimaal twee jaar bewaard.
- 5.9 Het schuimvormende middel in iedere opslageenheid moet zodanig worden bewaard en opgeslagen dat deze aan de specificaties van de fabrikant blijft voldoen. Hiervoor moeten door de fabrikant opgestelde inspectie- en onderhoudseisen aantoonbaar aangehouden worden of het schuimvormend middel moet periodiek en tenminste eenmaal per jaar worden geïnspecteerd (**zie bijlage 1.1**). De tanks, leidingen, pakkingen en appendages mogen niet door het middel kunnen worden aangetast. In het geval dat meerdere opslageenheden schuimvormend middel met hetzelfde batchnummer en/of dezelfde productiedatum onder gelijke condities worden opgeslagen, kan na goedkeuring van het bestuur volstaan worden met minimaal twee representatieve monsters uit twee van deze opslageenheden te testen. Hierbij moet iedere opslageenheid periodiek individueel getest worden. Indien er sprake is van een jaarlijkse inspectie, zal het schuimvormend middel per opslageenheid separaat moeten worden getest. De resultaten van de inspecties en controles dienen te worden bijgehouden in het *bedrijfsbrandweerjaarboek*. Een nadere beschrijving van de inspectie- en onderhoudseisen van het schuimvormend middel is opgenomen in **bijlage 1.1**.
- 5.10 Indien de voorraad schuimvormend middel die benodigd is voor de inzet bij het incident niet volledig stationair is opgesteld of met brandweervoertuigen wordt vervoerd, zijn er maatregelen genomen om de aanvullende voorraden adequaat naar de plaats van het incident te transporteren. De aanvullende voorraden zijn ter plaatse voordat de voorraad schuimvormend middel die stationair beschikbaar is of in het brandweervoertuig aanwezig is, is verbruikt, uitgaande van een maximale afname van het schuimvormend middel.

5.11 De mobiele incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen worden in een speciaal hiervoor bestemde, doeltreffende ruimte ondergebracht. De ruimte moet beschermd zijn tegen externe en weersinvloeden en altijd op een veilige wijze bereikbaar zijn.

5.12 Niet-gecertificeerde incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zijnde blus- en koelvoorzieningen of installaties met een vergelijkbare werking, worden periodiek en tenminste eenmaal per jaar tijdens een functionele test volledig in gebruik gesteld. Hierbij zal de installatie moeten voldoen aan de performance-eisen zoals deze aan het ontwerp van de installatie zijn gesteld.

Voor schuiminstallaties moet in ieder geval getest worden op de performance-eisen voor application-rate, bijmengpercentage, druk en flow van het schuimvormend middel. Voor koelinstallaties moeten de performance-eisen voor application-rate, druk, flow en volledige dekking worden getest. De periode tussen twee testen mag niet langer zijn dan 12 maanden. Na iedere test wordt de installatie zorgvuldig gereinigd om de goede werking te garanderen.

Toelichting

Voor schuiminstallaties kan worden volstaan om – bij het bepalen van application-rate en bijmengpercentage – water te gebruiken. Indien flow en druk van het water in orde zijn mag worden verondersteld dat verschuimingsgetal ook in orde is.

5.13 Gecertificeerde installaties hebben een geldig certificaat. In het bedrijfsbrandweerjaar worden de testen, inspecties en onderhoud geregistreerd. De eisen gesteld in deze certificering over inspectie, onderhoud en testen moeten worden nageleefd en de daarbij horende inspectierapporten moeten binnen de inrichting ter beschikking worden gesteld aan de toezichthouder. De inspectie wordt uitgevoerd door een voor ISO/IEC 17020 geaccrediteerde inspectie A-instelling, die voor het verrichten van haar werkzaamheden gebruik maakt van de VVB-09, of een daaraan gelijkwaardige methode. De certificaten en de daarbij horende inspectierapporten worden in het bedrijfsbrandweerjaar opgenomen en zodanig bewaard dat de life-cycles van deze installaties bij het bedrijf inzichtelijk zijn. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van deze installaties is opgenomen in **bijlage 1.1**.

5.14 Voor vast opgestelde blus- en koelvoorzieningen of installaties op verticale cilindrische opslagtanks kan de jaarlijkse functionele test zoals bedoeld in **voorschrift 5.12** vervangen worden door het uitvoeren van een inspectie-, onderhouds- en testprogramma. In dat geval moeten de wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties worden uitgevoerd volgens de NFPA 11 en/of 25. Voor wat betreft de frequenties voor onderhoud, inspecties en testen dient voor koelinstallaties te worden voldaan aan het gestelde in de NFPA 25. Voor de schuimblusinstallaties dient voor wat betreft de frequenties te worden voldaan aan de tabel met de afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen zoals opgenomen in **bijlage 1.3** van onderhavige beschikking.

Resultaten van het onderhoud, de uitgevoerde inspecties en het testen moeten worden opgenomen in het bedrijfsbrandweerjaar. Inspectie-, test- en onderhoudsvoorschriften en -protocollen moeten aantoonbaar goed gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd zijn. Voor inspecties, testen en onderhoud aan brandbeveiligingsinstallaties moet aantoonbaar gekwalificeerd personeel ingezet worden. Rapportages van inspecties, testen en onderhoud moeten inzichtelijk zijn voor een toezichthouder van de veiligheidsregio. Een mobiele component die onderdeel uitmaakt van het totale systeem, zoals een industrieel blusvoertuig, moet onderdeel uitmaken van de inspecties, testen en onderhoud.

5.15 Indien ervoor gekozen wordt om van de in **voorschrift 5.14** genoemde mogelijkheid gebruik te maken, dient voor de betreffende blusinstallaties op de opslagtanks binnen de inrichting een acceptance test, zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA 11, te worden uitgevoerd. Bij deze acceptance test worden de ontwerpgegevens van de blusinstallatie in de praktijk middels testresultaten geverifieerd.

5.16 In de volgende situaties dient altijd een functionele test als bedoeld in **voorschrift 5.12** te worden uitgevoerd:

- a) bij oplevering van de installatie;
- b) bij modificatie van de installatie, als deze van invloed kan zijn op de performance van de installatie;
- c) op vordering van de toezichthouder als er gegronde twijfel is over de doelmatigheid en/of integriteit van de brandbeveiligingsinstallatie.

Toelichting voorschriften 5.14 en 5.15

De voorschrift **5.14 en 5.15** hebben alleen betrekking op vast opgestelde blus- en koelsystemen op verticale cilindrische opslagtanks (PGS 29-tanks).

Voor het testen van de blus- en koelsystemen op deze tanks heeft een inrichting drie mogelijkheden: live testen, certificering en inspectie, testen en onderhoud volgens NFPA 11 en NFPA 25 (verder: ITO). Als een inrichting kiest voor ITO, dan moeten ze dit in het bedrijfsbrandweerrapport aangeven. Uit het bedrijfsbrandweerrapport blijkt dan welke opslagtanks onder het ITO gaan vallen. Voor deze tanks dient dan voor de betreffende blusinstallatie op de opslagtank altijd eerst een acceptance test zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA11 te worden uitgevoerd. Als het niet mogelijk is om de acceptance testen voor alle blusinstallaties op opslagtanks die men onder het ITO wil laten vallen tegelijk uit te voeren kan een voorschrift worden opgenomen om deze testen te spreiden over een bepaalde periode. Dit laatste is echter niet wenselijk.

6. Geoefendheid

- 6.1 Het bedrijfsbrandweerpersoneel heeft kennis van en inzicht in de werking van de aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en beschikt over de vaardigheden voor de bediening van deze apparatuur.
- 6.2 De kennis en kunde van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient adequaat te blijven door bijscholing en het oefenen van de benodigde vaardigheden.
- 6.3 Het hoofd of de bestuurder van de inrichting verstrekt ieder jaar voor 1 december aan het bestuur een oefenprogramma met een bijbehorend oefenrooster van het volgende kalenderjaar.
- 6.4 Het oefenprogramma dient te zijn gebaseerd op de 'Leidraad oefenen' en bevat alle relevante oefenonderdelen om kennis en vaardigheden op het vastgestelde opleidingsniveau te handhaven en is specifiek toegespitst op de systemen en geloofwaardige incidentscenario's die op het bedrijf van toepassing zijn.
- 6.5 Het oefenprogramma bevat onderdelen die de kennis en vaardigheden omtrent de inrichting en het gestelde in de voorschrift **6.1 en 8.4** op voldoende niveau brengen en waarborgen. Het oefenprogramma dient opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. Oefeningen en evaluaties dienen geregistreerd te worden in het *bedrijfsbrandweerjaarnaal*.
- 6.6 Het bestuur beoordeelt het oefenrooster en oefenprogramma en kan naar aanleiding van deze beoordeling nadere eisen stellen.
- 6.7 Oefeningen moeten in overeenstemming met het goedgekeurde oefenprogramma en het bijbehorende oefenrooster worden uitgevoerd. Afwijkingen hiervan zijn alleen mogelijk na toestemming van het bestuur.

7. Bluswatervoorziening

- 7.1 De inrichting beschikt over een bluswatervoorziening zoals omschreven in de op het moment van vaststelling van de aanwysbeschikking voor de inrichting geldende omgevingsvergunning milieu dan wel de *aanwysbeschikking*.
Het bluswaternetwerk dient zodanig te zijn uitgevoerd dat voldoende bluswater beschikbaar is op de plaatsen waar de incidentscenario's zich kunnen voordoen, ter bestrijding ervan.
- 7.2 Indien de bluswatervoorziening wordt aangepast en dit gevolgen kan hebben voor de bestrijding en beheersing van de geloofwaardige incidentscenario's uit het bedrijfsbrandweerrapport dat

onderdeel uitmaakt van de aanwijsbeschikking, dient de inrichting dit onverwijld te melden bij het bestuur en een tekening en specificaties te verstrekken van het aangepaste netwerk.

Toelichting

Wijzigingen in het bluswaternetwerk die gevolgen kunnen hebben voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's moeten bij het bestuur worden gemeld. Door daarbij een tekening en specificaties als onder meer de capaciteit van het bluswater te verstrekken, kan het bestuur beoordelen of de aanpassing van het bluswaternetwerk daadwerkelijk gevolgen heeft voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's. Als dat het geval is, zal de inrichting een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport moeten indienen.

7.3 Het gehele bluswaternetwerk dient zodanig te worden uitgevoerd dat overal de maximale bluswatercapaciteit beschikbaar is, tenzij het bedrijf aan kan tonen dat op een deel van de inrichting met een lagere capaciteit kan worden volstaan.

7.4 Het bluswaternetwerk wordt doeltreffend, maar ten minste **tweemaal per jaar** gespoeld volgens een doelmatig spoelprogramma teneinde aangroei, bezinksel en andere verontreinigingen te verwijderen. Voor bluswaternetwerken gevoed met drinkwater kan volstaan worden met een minimale frequentie van **eenmaal per jaar**. De (onderhouds)werkzaamheden worden in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* vermeld. Van het bluswatersysteem is altijd een actuele tekening opgenomen in het *bedrijfsbrandweerjaarboek*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het doeltreffend spoelen van het bluswaternetwerk is opgenomen in **bijlage 1.1**.

Toelichting

Indien op basis van historische metingen kan worden aangetoond dat met een lagere frequentie kan worden volstaan, dan kan na toestemming van het bestuur van de genoemde frequentie worden afgeweken.

8. Alarmering en Opkomst

8.1 Op het terrein van de inrichting zijn geschikte voorzieningen aanwezig waarmee te allen tijde op doeltreffende wijze bij incidenten binnen één minuut na het constateren van het incident vanaf het waarnemingspunt, melding kan worden gedaan aan een voortdurend bemande meldpost omtrent aard en plaats van een incident.

8.2 Vanuit de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost kan de bedrijfsbrandweer alsmede de overheidsbrandweer te allen tijde onmiddellijk en op een doeltreffende manier worden gealarmeerd.

8.3 Bij inzet van de bedrijfsbrandweer tijdens een incident dient er meteen doormelding plaats te vinden naar de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) van de veiligheidsregio waarin de inrichting gevestigd is. Bij een doormelding dienen minimaal de volgende gegevens te worden vermeld:

- aard en locatie van het incident;
- welke assistentie van de overheidshulpdiensten wordt verwacht.

8.4 De inrichting beschikt over alarmerings-, uitruk- en inzetprocedures ten behoeve van de bedrijfsbrandweer en andere bedrijfsonderdelen die in de noodorganisatie een functie vervullen. De procedures dienen opgenomen te zijn in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. De uitrukken dienen in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* te worden geregistreerd.

8.5 Van elke brand of ongeval waarbij een inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is wordt melding gedaan aan de overheidsbrandweer en het bestuur van de veiligheidsregio. De melding bij de veiligheidsregio wordt gedaan via **[e-mailadres, postadres, etc.]**

Toelichting

Ook incidenten waarbij om wat voor reden dan ook geen bedrijfsbrandweer is ingezet, maar die toch een bijzonder gevaar kunnen vormen voor de openbare veiligheid⁷, moeten gemeld worden. Daarnaast dienen uiteraard ook andere relevante overheidsorganisaties geïnformeerd te worden conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

⁷ Zie voor openbare veiligheid de nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57.

- 8.6 Het in **voorschrift 2.2** voorgeschreven personeel en middelen moeten binnen **6 minuten** na melding op elke locatie waar zich incidenten met gevaarlijke stoffen kunnen voor doen, aanwezig kunnen zijn.

Toelichting

Let op! Uit de taak/tijd analyse in combinatie met de geloofwaardige incidentscenario's moet blijken binnen welke tijd de bestrijding ingezet dient te zijn om escalatie te voorkomen. Indien uit de geloofwaardige incidentscenario's blijkt dat een snellere inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is dient het voorschrift hierop te worden aangepast.

- 8.7 Indien de bedrijfsbrandweer zich niet op het bedrijfsterrein bevindt dient het personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.

- 8.8 Het personeel en materieel van de overheidsbrandweer dient na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.

9. Verbindingen

- 9.1 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer beschikt over verbindingsmiddelen waarmee rechtstreeks verbinding wordt onderhouden met de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost.

Toelichting

Indien sprake is van meerdere bevelvoerders dient iedere bevelvoerder te beschikken over de in dit voorschrift genoemde verbindingsmiddelen.

- 9.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer wordt de bevelvoerder van de eerst aankomende eenheid voorzien van verbindingsmiddelen, waarmee contact kan worden onderhouden met de bevelvoerder of leidinggevende van de bedrijfsbrandweer en de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost. Daarnaast dient ook de Officier van Dienst van de overheidsbrandweer voorzien te worden van de genoemde verbindingsmiddelen.

10. Beschermende Middelen

- 10.1 De bedrijfsbrandweerorganisatie heeft de beschikking over voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen die bestand zijn tegen alle binnen de inrichting te verwachten stoffen en omstandigheden en geschikt zijn om de taken uit te voeren.
- 10.2 Indien de inrichting voorziet in een eigen brandweerploeg, is deze te onderscheiden van de overheidsbrandweer en overige hulpdiensten. Dit kan in ieder geval door het goed zichtbaar aanbrengen van de bedrijfsnaam op de blusleiding.
- 10.3 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer is herkenbaar en te onderscheiden van de rest van de bedrijfsbrandweerploeg.

11. Samenwerking met Externe Hulpdiensten

- 11.1 De overheidsbrandweer wordt direct bij aankomst voorzien van actuele informatie en begeleiding om doeltreffend te kunnen optreden. **Een beschrijving van de verplichtingen die de inrichting heeft betreffende de minimale informatievoorziening naar de overheidsbrandweer is opgenomen in bijlage 1.2.**

Toelichting

*Een stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten is voor hogedrempel inrichtingen reeds verplicht in het Rrzo en hoeft niet in de aanwijzing te worden opgenomen. Voor de overige inrichtingen zoals de lagedrempel inrichtingen kan een stoffenlijst aanvullend worden voorgeschreven. Informatieverplichtingen zijn opgenomen in **bijlage 1.2**.*

11.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer is een gids of andere gelijkwaardige voorziening aanwezig en beschikbaar om de overheidsbrandweer de plaats van het incident op adequate en veilige wijze te laten bereiken.

11.3 Indien de bedrijfsbrandweer geheel of gedeeltelijk door een derde partij wordt verzorgd is het gestelde in voorschrift 11.1 en 11.2 ook op die bedrijfsbrandweer van toepassing.

Toelichting

Dit voorschrift is van toepassing op situaties waarin de bedrijfsbrandweer door een derde partij wordt verzorgd. In die gevallen is de bedrijfsbrandweer veelal niet op het terrein van de inrichting aanwezig, maar dient zij wel over de in voorschrift 11.1 en 11.2 bedoelde informatie of middelen te beschikken.

11.4 De leidinggevendenden binnen de bedrijfsbrandweer hebben kennis van en inzicht in de commandostructuur van de overheidsbrandweer. De noodorganisatie binnen de inrichting dient bij een gezamenlijk optreden aan te sluiten bij de commandostructuur van de overheid.

12. Toezicht

12.1 In het overzicht van de werkelijke sterkte dat het hoofd of de bestuurder van de inrichting op grond van artikel 31, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's voor 1 februari van elk jaar moet indienen bij het bestuur is aangegeven:

- a. hoeveel personen bevoegd zijn de verschillende functies binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie uit te oefenen;
- b. hoeveel van de personen een dubbelfunctie hebben binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie.

Toelichting:

Het doel van dit voorschrift is om aan te tonen dat de personele bezetting van de bedrijfsbrandweer afdoende is gewaarborgd, doordat voldoende medewerkers zijn opgeleid om invulling te geven aan de bestrijding van de incidentscenario's. Medewerkers met een dubbelfunctie zijn bijvoorbeeld zowel BHV'er als onderdeel van de bedrijfsbrandweer. Dit is van belang om te weten, omdat personen met een dubbelfunctie maar voor één taak tegelijk inzetbaar zijn en daardoor mogelijk niet beschikbaar zijn voor een bedrijfsbrandweerinzet.

12.2 Bij inspectie van de bedrijfsbrandweer kan het bestuur het bedrijf verzoeken de inzetbaarheid aan te tonen door middel van een praktische inzet bij een relevant scenario.

13. Slotbepalingen

13.1 In overleg met en na toestemming van het bestuur kunnen de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en het bedrijfsbrandweerpersoneel, bedoeld in voorschriften 2.2, 4.1 en 5.1, door derden worden verzorgd. Deze door derden verzorgde bedrijfsbrandweer moet voldoen aan de voorwaarden als gesteld in de aanwijzingsbeschikking en de daaraan verbonden voorschriften.

13.2 In afwijking van voorschrift 13.1 is geen overleg en toestemming van het bestuur nodig, indien het hoofd of de bestuurder van de inrichting de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk laat uitvoeren door [organisatie]. In dat geval moet hiervan schriftelijke melding worden gedaan aan het bestuur waarbij tevens het contract dat met [organisatie] is afgesloten dient te worden overgelegd. Uit dit contract en de melding dient te blijken welk deel van de bedrijfsbrandweezorg door [organisatie] wordt uitgevoerd en welk deel door de inrichting zelf wordt uitgevoerd.

13.3 Indien het hoofd of de bestuurder van de inrichting de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk door derden laat uitvoeren, vervalt de eis tot het te allen tijde op het terrein van de inrichting aanwezig hebben van de bedrijfsbrandweer voor de onderdelen die deze derde partij op zich neemt.

Bijlagen bij de Modelvoorschriften

Bijlage 1:

Algemene en specifieke eisen voor het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (Voorschriften 5.2, 5.5, 5.7 en 8.2)

Voorschrift 5.2

De vast opgestelde blus- en koelinstallaties en mobiele blus- en koelvoorzieningen die deel uit maken van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen moeten zijn ondergebracht in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem waarin zij voor het inspecteren, onderhouden en testen aangemerkt behoren te zijn als veiligheidskritische onderdelen.

De wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties moeten uitgevoerd worden zoals beschreven is in de NFPA 25. Indien de inrichting wil afwijken van de NFPA 25 dan zal een aantoonbaar gelijkwaardig opzet voorgelegd moeten worden aan het bestuur. Resultaten van het onderhoud, inspectie en testen moeten opgenomen worden in het bedrijfsbrandweerjaarboek.

Schuimvormend middel (voorschrift 5.9)

In deze voorschriften wordt van het bedrijf geëist aan te tonen op welke wijze zij via een inspectiesysteem hebben geborgd dat het op de inrichting aanwezige schuimvormend middel blijft voldoen aan de kwaliteitseisen gesteld door de fabrikant. In de aangeleverde productinformatie moet duidelijk gesteld worden aan welke kritieke specificaties het SVM en de opslag van het SVM moet voldoen. Hierin moet duidelijk zijn aangegeven conform welke normen het SVM getest moet worden. Voorbeelden van deze normen zijn NEN-EN 1568 en UL 162 (zie ook Technisch bulletin 64B, www.hetccv.nl). In deze normatieve referentiekaders staan ook periodieke inspectie-eisen.

Deze inspecties moeten plaatsvinden naast de eventuele jaarlijkse controle op vliesvorming, verontreiniging en sedimentatie. De frequentie van de inspecties is enerzijds afhankelijk van inspectie-eisen gesteld door de leverancier en anderzijds van de te volgen normeringen.

Indien het schuimvormend middel ingezet dient te worden onder specifieke omstandigheden (bijvoorbeeld een verwarmd product) of bestrijding van incidenten met stoffen waarop het effect van dit schuimvormend middel niet volledig bekend is bij de fabrikant van het schuimvormend middel, dan dient de werking van het schuimvormend middel vooraf getest te worden om te bepalen of het geschikt is voor het bestrijden van incidenten met deze stoffen. De test dient uitgevoerd te worden op een wijze die ten minste gelijkwaardig is aan een voor dit doel erkend referentiekader zoals de UL 162 en/of BS 5306.

Bij inspecties van het schuimvormend middel moeten in ieder geval de volgende fysische waarden zijn onderzocht:

- soortelijke massa;
- pH-waarde – ligt deze nog binnen de specificaties van de leverancier;
- Viscositeit – bij de hoogste en laagste waarde van de door de leverancier opgegeven temperatuurrange. Meestal is dit bij 20°C en -15°C;
- Refractie Index (alleen van Premix oplossingen);
- snelheid van filmvorming (indien van toepassing);
- oppervlaktespanning;
- aanwezigheid van sediment.

In het rapport van deze testen moet aangegeven zijn:

- wat de specificatie van de fabrikant voor iedere parameter is en met behulp van welke test (of tegen welke norm) de controle is uitgevoerd en welk laboratorium de test heeft uitgevoerd;
- welke afkeurcriteria voor het SVM dienen te worden gehanteerd. Het schuimvormend middel moet afgekeurd worden indien niet aan de eisen van de fabrikant kan worden voldaan. Het schuimvormend middel moet in dat geval binnen 24 uur vervangen worden. In uitzonderlijke gevallen kan hier in overleg met het Bevoegd gezag van worden afgeweken.

Incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (voorschrift 5.12 en 5.13)

- Voor vast opgestelde blus- en koelinstallaties (die in ieder geval uit een brandbeheers- of brandblusinstallatie bestaan) die gecertificeerd moeten zijn, geldt dat er een geldig inspectie/onderhoudscertificaat binnen de inrichting aanwezig is, zoals beschreven in de Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssytemen.
- De registratie van de testresultaten moet zodanig zijn dat bij de inrichting inzichtelijk is wat de staat van alle installaties (sprinkler, deluge, maar ook schuimblusinstallaties en overige, niet nader genoemde vast opgestelde blus- en koelinstallaties) is en wanneer men verwacht dat er groot onderhoud aan deze installaties gepleegd moet worden.

Bluswaternetwerk (voorschrift 7.4)

In verband met het toenemen van de inwendige weerstand van de ondergrondse blusleidingen bij veroudering moeten er testen uitgevoerd worden. Het bedrijf dient voor dit doel binnen haar onderhouds- en inspectiesysteem over een testprotocol te beschikken. Het spoelprogramma waaraan deze voorschriften refereren, moet dan ook doelbewust opgezet zijn voor het spoelen van zowel het ondergrondse als het bovengrondse bluswaternetwerk. Het spoelprogramma zal van toepassing moeten zijn op alle secties van het bluswaternet. In het testprotocol moet duidelijk naar voren komen dat door sturing van blokafsluiters alle secties afzonderlijk gespoeld worden.

Bij het spoelen van blusleidingen worden voorwaarden verbonden aan:

- a) de duur van het spoelen.
- b) de capaciteit tijdens het spoelen.

Ad a

De leiding dient te worden gespoeld totdat het water schoon is. Het water is schoon als er geen verontreinigingen worden aangetroffen in de "burlap bags"⁵⁵ (jute zakken) die aan de uitgangen (zoals hydranten) gemonteerd zijn.

De minimale duur kan worden berekend aan de hand van de lengte en diameter van de leiding die gespoeld wordt, gekoppeld aan het gegeven met welk debiet gespoeld wordt.

Ad b

Het spoelen dient uitgevoerd te worden bij een bepaald debiet. Hierbij gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten:

- de berekende hydraulische capaciteit van het systeem om b.v. sprinklersystemen naar behoren te laten werken;
- het maximale debiet dat geleverd moet worden tijdens de bestrijding of beheersing van een (brandgevaarlijk) incident;
- het debiet dat nodig is om een stroomsnelheid van 3 m/s te behalen. Deze stroomsnelheid is nodig om al het vuil uit de leidingen te verwijderen. In onderstaande tabel staat het debiet voor verschillende pijpdiameters aangegeven:

Diameter Leiding (Inch/mm)	Flow (Liter/min.)
4"/102	1.476
6"/152	3.331
8"/203	5.905
10"/254	9.235
12"/305	13.323

De opbrengst (debiet), de (statische) druk en de restdruk (als 3 hydranten gelijktijdig openstaan) van het bluswaternet en de hydranten dienen periodiek maar minstens iedere 3 jaar getest te worden om aan te tonen dat voldaan wordt aan de voorwaarden uit de milieuvergunning c.q. aanwijbsbeschikking.

De debietmeting moet uitgevoerd worden door een daartoe door het bestuur aanvaarde deskundige met een aantoonbaar geijkte water- en drukmeter.

De debietmeting dient te worden uitgevoerd bij een dynamische (rest)druk van 100 kPa.

Aanpassen van de spoelfrequentie

In **voorschrift 7.4** wordt nadrukkelijk benoemd dat voor de bedrijven de mogelijkheid bestaat om de frequentie van het spoelen te verlagen. Een verzoek tot het verlagen van deze frequentie zal gericht moeten worden aan het bestuur.

Hieronder zijn een aantal criteria en informatie-eisen beschreven, waaraan een verzoek tot het verlagen van de spoelfrequentie moet voldoen.

1. Uitvoering spoelprogramma: Aangetoond dient te worden dat de spoelprogramma's uitgevoerd zijn in overeenstemming met de voorwaarden die hierboven zijn beschreven.
2. Archivering uitgevoerde spoelprogramma's: De uitvoering en resultaten van spoelprogramma's dienen voor minimaal 2 jaar gearriveerd te worden. Hierbij dient aangetoond te worden dat het gehele leidingnet gespoeld is.
3. Spoelmedium: Vastgelegd moet zijn met welk water is gespoeld. Dit kan zijn leidingwater of oppervlaktewater via de bluspompen. Indien er sprake is van oppervlaktewater dan moet het duidelijk zijn of het gaat om zout, zoet of brak water.
4. Informatie over bluswaternet: Om te kunnen komen tot een goed oordeel dienen gegevens beschikbaar te zijn over de lay-out van het bluswaternet en de diameters van de leidingen.
5. Gebruik van het bluswaternet: De inrichting dient aan te geven of het bluswaternet alleen gebruikt wordt voor het leveren van bluswater of dat het ook gebruikt wordt voor andere doeleinden.

Afhankelijk van de wijze waarop het bedrijf invulling heeft gegeven aan de bovenstaande criteria en informatie-eisen kan het bestuur besluiten in te stemmen met het verlagen van de spoelfrequentie van het bluswaternetwerk. De laagst mogelijke toegestane frequentie is eenmaal per drie jaar.

Bijlage 2:

Specifieke eisen over actuele informatie verplichtingen van de inrichting tijdens een inzet van de overheidsbrandweer op het terrein van de inrichting (Voorschrift 11.1**)**

De exploitant draagt er zorg voor dat de brandweer van de overheid en de door een derde partij verzorgende bedrijfsbrandweerploeg voor elke installatie binnen de inrichting direct toegang heeft tot ten minste de volgende actuele gegevens van de binnen de installatie aanwezige gevaarlijke stof of gevaarlijke stoffen en stoffen die op basis van aard en hoeveelheid een risico vormen:

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het CAS-nummer;
- het VN-nummer;
- het GI-nummer;

Indien de bovenstaande gegevens voor de aanwezige gevaarlijke stoffen niet bestaan dan moeten ten minste actuele gegevens beschikbaar zijn over;

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het gevaar voor een explosie;
- het gevaar voor brand;
- het gevaar voor een toxische wolk;

**NFPA-11 Standard for Low-, Medium-, and High-Expansion Foam
Chapter 12 Maintenance**

12.1 Inspection, Testing, and Maintenance.

- 12.1.1 At least annually, all foam systems shall be thoroughly inspected and checked for correct operation.
- 12.1.2 The inspection shall include performance evaluation of the foam concentrate or premixed solution quality or both
- 12.1.3 Test results that deviate more than 10 percent from those recorded in acceptance testing shall be discussed immediately with the manufacturer.
- 12.1.4 The goal of this inspection and testing shall be to ensure that the system is in full operating condition and that it remains in that condition until the next inspection.
- 12.1.5 The inspection report, with recommendations, shall be filed with the owner.
- 12.1.6 Between the regular service contract inspections or tests, the system shall be inspected by competent personnel following an approved schedule.

12.2 Foam-Producing Equipment.

- 12.2.1 Proportioning devices, their accessory equipment, and foam makers shall be inspected.
- 12.2.2 Fixed discharge outlets equipped with frangible seals shall be provided with inspection means to permit maintenance and for inspection and replacement of vapor seals.
- 12.2.3 Compressed Air Foam-Producing Equipment.
 - 12.2.3.1 Compressed air foam-generating equipment and accessories shall be inspected annually.
 - 12.2.3.2 Discharge devices shall be visually inspected annually for evidence of mechanical damage.

12.3 Piping.

- 12.3.1 Aboveground piping shall be examined to determine its condition and to verify that proper drainage pitch is maintained.
- 12.3.2 Pressure tests of normally dry piping shall be made when visual inspection indicates questionable strength due to corrosion or mechanical damage.
- 12.3.3 Underground piping shall be spot-checked for deterioration at least every 5 years.
- 12.4 Strainers. Strainers shall be inspected in accordance with manufacturer's instructions and shall be cleaned after each use and flow test.
- 12.5 Detection and Actuation Equipment. Control valves, including all automatic and manual-actuating devices, shall be tested at regular intervals.

12.6 Foam Concentrate Inspection,

- 12.6.1 At least annually, an inspection shall be made of foam concentrates and their tanks or storage containers for evidence of excessive sludging or deterioration.
- 12.6.2 Samples of concentrates shall be sent to the manufacturer or qualified laboratory for quality condition testing.
- 12.6.3 Quantity of concentrate in storage shall meet design requirements, and tanks or containers shall normally be kept full, with space allowed for expansion.

12.7 High-Pressure Cylinders.

High-pressure cylinders used in compressed air foam systems shall not be recharged without a hydrostatic test (and remarking) if more than 5 years have elapsed from the date of the last test. Cylinders that have been in continuous service without discharging shall be permitted to be retained in service for a maximum of 12 years, after which they shall be discharged and retested before being returned to service.

12.8 Operating Instructions and Training.

- 12.8.1 Operating and maintenance instructions and layouts shall be posted at control equipment with a second copy on file.

12.8.2 All persons who are expected to inspect, test, maintain, or operate apparatus shall be thoroughly trained, and training shall be kept current.

Annex D Tests for the Physical Properties of Low-Expansion Foam
Eisen inspectie, test en onderhoud low expansion foam systemen

Wekelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep (verzegeld)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1

Maandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (gesloten)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1.
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1
Discharge device (spray nozzle) locatie en positie	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9

Driemaandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
SVM filter(s)*	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.7.2
SVM filter(s)*	Onderhoud	NFPA-25	11.1.1.2	Sectie 11.4
Waterzijdige equipment	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.1
Waterzijdige equipment (water motor gongs, etc.)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.1.3

Halfjaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.5

Jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Bovengrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	12.3.1
Compleet schuim-water systeem	Inspectie	NFPA-11	-	12.1.1
Regelklep – positie en werking	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.1
Schuimvormend middel (SVM)	Test	NFPA-11	-	12.1.2
Premix	Test	NFPA-11	-	12.1.2
Discharge device locatie & positie (sprinklers)	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9
Filters – mainline *	Onderhoud	NFPA-11	11.1.1.2	Hfdst. 10
Waterzijdige regelkleppen	Onderhoud	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.4
Systeem actuators (automatisch en handmatig)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.4

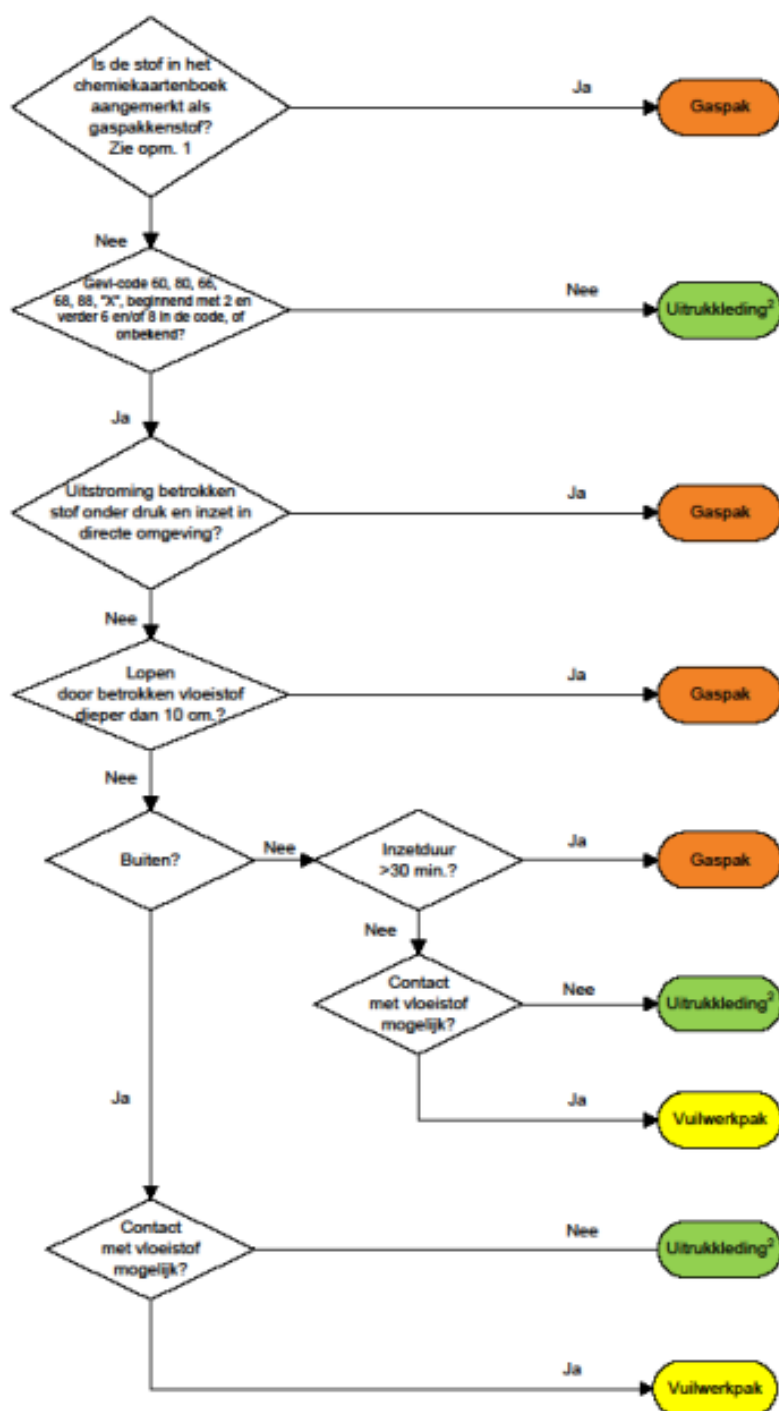
5-jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Ondergrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	11.3.3.

Groot onderhoud				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Complete schuim-water systeem	Test	A.B. 5.7	-	

*Eveneens na elke test c.q. gebruik.

Hoewel de eisen van NFPA-25 voor inspectie, testen en onderhoud van schuim-deluge en schuim-sprinkler systemen niet specifiek voor low expansion foam systemen gelden, maken deze systemen vaak gebruik van dezelfde soorten doseer- en regelapparatuur. Daarom worden de vereisten van NFPA-25 in het onderhoudsprogramma voor Low Expansion Foam Systemen geïntegreerd.

Bijlage 2: Stroomschema Persoonlijke Bescherming Giftige en Bijtende Stoffen

Opm. 1
In het Chemiekaartenboek 32e editie worden de volgende stoffen genoemd

- Acroleïne
- Antimoonpentafluoride
- Boriumtrifluoride (drukhouder)
- Fluor (drukhouder)
- Fluorwaterstof (drukhouder)
- Fluorwaterstofzuur (50-75% fluorwaterstof in water)
- Fluorwaterstofzuur (20-50% fluorwaterstof in water)

Opm. 2
Uitrukkleding bestaat altijd uit bluspak met ademlucht, voor de stof(-en) geschikte chemiebestendige laarzen en chemiehandschoenen.

Beoordelingschema persoonlijke bescherming giftige en/of bijtende stoffen werkgroep "Aanwijsbeleid Bedrijfsbrandweer"
Let op: Dit schema is voor de meeste stoffen van toepassing maar er kunnen uitzonderingen zijn. Deze uitzonderingen betreffen stoffeigenschappen en situaties die hier niet zijn voorzien.

Bijlage 3: Uitgangspunten voor de Keuze van een Vuilwerkpak

Afkomstig uit:

Brandweer Nederland (2014). *Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen door de Brandweer - Meerjarenvisie*

Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak (VWP)

Het chemiepak in de huidige vorm wordt niet of nauwelijks gebruikt. De huidige chemiepakken zijn zo ver doorontwikkeld (bijvoorbeeld Splash 2000) dat ze eigenlijk niet meer geschikt zijn voor de klus waarvoor de brandweer ze gebruikt. In eerste instantie waren de pakken bedoeld als een spatdichte bescherm laag over de bluskleding. Het huidige chemiepak lijkt erg op een gaspak in gebruik, opleiding en oefening. Daarnaast is de bluskleding steeds beter geworden; deze bestaat uit tegenwoordig uit een meerlaags systeem en is water/vochtafstotend. De Goretex die gebruikt wordt heeft ook een resistentie tegen bepaalde gevaarlijke stoffen. De brandweer zou genoeg hebben aan een soort van regenpak omdat het gaat om een spatdichte bescherm laag. Dit noemen we het vuilwerkpak. Dit pak kan gebruikt worden bij alle vuile klussen en is primair bedoeld om de uitrusting schoon te houden (en daarmee de drager te beschermen). Belangrijke voorwaarde voor het gebruik van dit pak is dat het zonder verdere opleiding, instructie of procedures te gebruiken is. Te vergelijken met het aantrekken van een zaagbroek. Wel zal het gebruik van het vuilwerkpak onderdeel moeten worden van het oefenprogramma, vooral om de mogelijkheden en onmogelijkheden van het vuilwerkpak te leren kennen. Dit kan medebepalend zijn voor de keuze van de bevelvoerder voor een inzetstrategie.

Bovenstaande wordt ondersteund door het onderzoek naar beschermende kleding (TNO, 2009) en is samengevat in de Operationele Handreiking OGS op pag. 215 (NVBR, 2012).

De uitvoering van het vuilwerkpak is afhankelijk van de lokale keuzes gekoppeld aan lokale risico's. Daardoor is het mogelijk dat regionale uitvoeringen van het vuilwerkpak van elkaar verschillen.

Afwegingskader

De volgende afwegingen spelen een rol bij de keuze voor de uitvoering van het vuilwerkpak

- Moet het pak ook het ademluchttoestel beschermen tegen vervuiling
- Wordt het pak ingezet bij bronbestrijding of grijpredding waarbij een sprayrelease mogelijk is
- Wordt het pak ingezet bij een inpanidige verkenning en/of grijpredding waarbij gevaarlijke stoffen in de vorm van gas of damp aanwezig kunnen zijn in concentraties waarbij huidblootstelling een risico vormt. Deze overweging kan lokaal bij bepaalde risico-bedrijven van toepassing zijn.

De antwoorden op deze vragen kunnen leiden tot zwaardere uitvoeringen van het vuilwerkpak, waarbij de zwaarste uitvoering weer in de buurt komt van het huidige chemiepak.

Het in dit voorbeeld beschreven PvE is gebaseerd op de uitgangspunten zoals ze in de visie IBGS beschreven worden. De antwoorden op de vragen in het afwegingskader zijn hierbij nee.

Een spatdichte bescherm laag kan op meer dan een manier geïnterpreteerd worden. Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën wordt ingedeeld in (EN 14605) type 3, vloeistofdicht en type 4, sproeidicht. In het beschreven PvE wordt gekozen voor type 3. Dit geeft een hogere bescherming tegen vloeibare chemicaliën zonder het gebruiksgemak aan te tasten. Om deze bescherming te halen moeten wel chemiehandschoenen en chemielaarzen gedragen worden die ook bestendig zijn tegen vloeibare chemicaliën.

Verder is er gekozen voor een pak zonder capuchon, dit verbeterd het draaggemak en het gebruik in combinatie met adembescherming en communicatiemiddelen en is voldoende voor het volledig bedekken en schoonhouden van de kleding.

Voorbeeld Programma van Eisen Vuilwerkpak (VWP) vuil werk pak/overall

Definitie

Het vuilwerkpak is een samenstelling/constructie van enkele componenten. De vuilwerkkleding is eendelig en bestaat uit een glad en vloeistof afstotende materiaal. Het vuilwerkpak is te sluiten middels ritssluiting met overslag. De kenmerken van de componenten dragen bij aan:

- A. Bescherming tegen de invloeden van buiten (stofdeeltjes, damp, vocht en vloeistoffen)

- B. Welzijn van de drager tijdens zijn/haar werkzaamheden (draagcomfort, bewegingsvrijheid, warmtestuwing in het lichaam, vochtregulatie, e.d.)
- C. Zichtbaarheid, (heldere kleurstelling)

A. Algemene eisen

- A.01 Het vuilwerkpak voldoet ten minste aan alle hierop betrekking hebbende; Nederlandse wetgeving en Europese wetgeving⁸ (wetten, besluiten, regelingen e/o voorschriften) en normering (normen, richtlijnen e.d.), met betrekking tot de productie en de exploitatie van de persoonlijke beschermingsmiddelen, zowel in algemene zin als bij de uitoefening van de brandweer eigen operationele taken (bestrijding ongevallen met schadelijke en gevaarlijke stoffen, technische hulpverlening en daaruit voortvloeiende gevolgen).
- A.02 De vuilwerkkleding is geschikt om door vrouwelijke en/of mannelijke brandweermensen te worden gedragen.

B. Technische eisen

- TE.01 De functionaliteit van het vuilwerkpak is bij regulier⁹ brandweer gebruik gegarandeerd voor de levensduur van minimaal 60 minuten.
- TE.02 De houdbaarheid in gesloten verpakking, opgeborgen in een temperatuur neutrale omgeving (tussen de 5°C en 45°C) die niet onderhevig is aan zonlicht, dient ten minste 5 jaar te zijn.
- TE.03 De stof/materiaal samenstelling waarvan het vuilwerkpak is vervaardigd, dient een zodanige en aantoonbare bestendigheid te bezitten, dat de bluskleding¹⁰ van de drager zoveel mogelijk beschermd is en blijft tegen gevaren bij;
 - a. technische hulpverlening, sloopwerkzaamheden (bij blootstelling aan mechanisch geweld bijvoorbeeld door scherpe c.q. puntige voorwerpen)
 - b. Bij assistentie in een gezondheid belastende en/of milieu onvriendelijke omgeving (bijvoorbeeld chemische invloeden-bijvoorbeeld door de in de omgevingslucht aanwezige dampen/gassen van (an)organische stoffen)
 - c. Of combinaties van a/b.
- TE.04 Het materiaal c.q. de onderdelen van de vuilwerkpak blijven in takt, verweken niet bij vocht/vloeistof contact van buiten af, verweken niet bij condensvorming van binnen uit. Afsluitingen, verbindingen c.q. bevestigingen raken tijdens regulier gebruik niet los.
- TE.05 Het pak materiaal behoudt zijn sterkte bij (en na) contact met schadelijke stoffen die vallen binnen de aangegeven normering van het vuilwerkpak. Hierdoor blijft de veiligheid van de gebruiker door eventuele inwerking van een gevaarlijke stof geborgd c.q. de beschermingsgraad neemt niet af tijdens gebruik.
- TE.06 Bij het gebruik/dragen van het vuilwerkpak ontstaat er geen hinderlijk geluid¹¹.
- TE.07 Het beschermingsniveau van het vuilwerkpak wordt onafhankelijk van de onderkleding (bluskleding) behaald.
- TE.08 Het model/vuilwerkpak heeft geen aangehechte hoofd kap/capuchon, heeft een rits afdichtingen met overslag, heeft geen vaste laarzen, heeft ter hoogte van de enkel en pols een elastische manchet en/of een kleefstip (klittenband) afdichting.

⁸ EN 14605:2005 vloeistof/spatdichtheid
 ISO 13982-1; stof dichtheid
 EN 13034 Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën
 EN 1073-2:2002; beschermende kleding tegen Radioactieve stofdeeltjes
 EN 14126:2003 ; Micro- organisme
 EN 1149-5; antistatisch
 EN ISO 14116:2008-index 1/0/0; vlamwerend

⁹ Verklaring beschrijving **regulier brandweer gebruik**: functioneel gebruik van de vuilwerkkleding, waarvoor het vuilwerkpak is ontwikkeld, is gefabriceerd en afscherming biedt tegen schadelijke stof inwerking/doordringbaarheid waarvoor het vuilwerkpak is bedoelt.

¹⁰ Standaard bluskleding die voldoet aan de EN 469:2005 en chemische weerstand volgens EN ISO 6530:2005.

¹¹ Verklaring beschrijving **hinderlijk geluid**: geluid dat ontstaat tijdens beweging in het vuilwerkpak (aangemerkt als kraken/knisperen).

Alle overslagen, zoals bij de rits dienen gedurende het reguliere gebruik gesloten te blijven.

- TE.09 Het vuilwerkpak is binnen 2 minuten, zonder instructie vooraf, over de standaard bluskleiding aan en uit te trekken¹².
- TE.10 Het vuilwerkpak moet in combinatie met afhankelijke en onafhankelijke adembescherming kunnen worden toegepast, waarbij de ademlucht, meet en communicatie apparatuur op het pak materiaal wordt gedragen.
- TE.11 De vuilwerkkleding kan worden geleverd in de maatvoering XL t/m XXXL.
- TE.12 De maatvoering en de verwerking in de modelverhouding voorzien de drager in een comfortabel, draagbaar geheel en geeft de drager geen bewegingsbeperkingen.

¹² Hoogstens 1 pak op de 1000 pakken mag stuk gaan tijdens regulier gebruik, afgezien van beschadiging door scherpe of puntige voorwerpen.

Bijlage 4: Literatuurlijst

Voorliggende beleid is opgesteld aan de hand van:

- LEC BrandweerBRZO (2017). *Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen*.

Daarnaast is bij het opstellen gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- LEC BrandweerBRZO (2016). *Handreiking inzake maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet (maximaal 5 minuten) van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven*
- LEC BrandweerBRZO (2013). *Werkwijzer bedrijfsbrandwrenen 2013*
- Brandweer Nederland (2014). *Uitgangspunten vuilwerkpak Brandweer Nederland 2014 (PvE vuilwerkpak VRU-FL-G&V v3 8-2014)*
- Staatsblad, 255, p. 58 (2010). *Nota van Toelichting op het Bvr*
- Instituut Fysieke Veiligheid (2014). *Kwadrantenmodel voor gebouwbrandbestrijding*
- Brandweer Nederland (2014). *Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen door de Brandweer - Meerjarenvisie*
- Instituut Fysieke Veiligheid (2016). *Maximum allowable exposure to different heat radiation levels*
- Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *De kern van Bedrijfsbrandwrenen*